

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економіки і підприємництва

До захисту допущено:

Завідувач кафедри

_____ Світлана ТУЛЬЧИНСЬКА

«На правах рукопису» УДК _

«__» _____ 20____ р.

Магістерська дисертація

зі спеціальності 051 «Економіка», освітньо-професійної програми

«Економіка бізнес-підприємства»

на тему: «Управління формуванням витрат підприємства ТОВ «Xinhai Energy» з метою підвищення стабільності діяльності»

Виконала: студентка II курсу, групи УЕ-01мп

Фен Ці _____

Науковий керівник: к.е.н., доцент

Погребняк Анна Юріївна _____

Консультант з економіко-математичного підрозділу:

к.е.н., доцент Кузьмінська Наталія Леонідівна _____

Рецензент: д.е.н., професор

Семенченко Наталія Віталіївна _____

Засвідчую, що у цій магістерській дисертації
немає запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань.
Студентка _____

Київ – 2021 року

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економіки і підприємництва

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) за освітньо-професійною програмою «Економіка бізнес-підприємства»

Спеціальність – 051 «Економіка»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Світлана ТУЛЬЧИНСЬКА «___» _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студентки
Фен Ці**

1. Тема дисертації «Управління формуванням витрат підприємства ТОВ «Xinhai Energy» з метою підвищення стабільності діяльності»

науковий керівник дисертації Погребняк Анна Юріївна, к.е.н., доцент

затверджені наказом по університету від «10» листопада 2021 р. № 3710-с

2. Строк подання студентом дисертації 01.12.21р.

3. Об'єкт дослідження: процес управління витратами

4. Предмет дослідження: сукупність теоретичних та практичних методів управління витратами ТОВ «Xinhai Energy»

5. Перелік завдань, які потрібно розробити:

- визначити сутність та структура витрат підприємства;
- охарактеризувати основні функції та процесу управління витратами на підприємстві;
- систематизувати методику управління процесом формування витрат підприємства;
- навести загальну характеристику підприємства ТОВ «Xinhai Energy»;

- проаналізувати фінансово-економічний стан ТОВ «Xinhai Energy»;
- провести дослідження структуру витрат ТОВ «Xinhai Energy»;
- удосконалити процес управління витратами на підприємстві.

6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу: 24 таблиць, 10 рисунків.

7. Орієнтовний перелік публікацій:

1. Фен Ці. Розвиток малих і середніх підприємств як фактор росту національної економіки / Ці Фен // Розвиток підприємства як фактор росту національної економіки – 2020. – С.147.
2. Фен Ці. Управління процесом формування витрат підприємства з метою підвищення стабільності діяльності / Ці Фен // Сучасні проблеми економіки і підприємництва. – 2020. – С.133-136.

8. Консультанти розділів дисертації

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з економіко - математичного розділу	Доц., к.е.н. Кузьмінська Н.Л., доцент кафедри економіки і підприємництва КПП ім. Ігоря Сікорського		
Нормоконтроль	Доц., к.е.н. Кривда О.В., доцент кафедри економіки і підприємництва КПП ім. Ігоря Сікорського		

9. Дата видачі завдання _____

10. Календарний план-графік виконання магістерської дисертації

№ з/п	Назва етапів виконання дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Затвердження теми науковим керівником	21.09.2020 р.	
2	1-й розділ написання магістерської дисертації	22.03.2021 р.	
3	2-й розділ написання магістерської дисертації	06.09.2021 р.	
4	3-й розділ написання магістерської дисертації	02.11.2021 р.	
5	Попередній захист магістерської дисертації	16.11. – 17.11.2021 р.	

6	Строк подання магістерської дисертації на кафедру ЕіП	01.12.2021 р.	
7	Захист магістерської дисертації	20.12.2021 р. – 22.12.2021 р.	

Студент(ка)

Фен Ці

Науковий керівник дисертації

Анна ПОГРЕБНЯК

Реферат

Магістерська дисертація містить: 85 сторінок, 3 розділи, 26 таблиці, 10 рисунків, додатки, 32 літературних джерел.

Метою роботи є поглиблення теоретичних основ управління витратами; та запропонування практичних обґрунтованих пропозиції щодо удосконалення управління витратами підприємства.

В роботі для дослідження використані наступні методи: теоретичне узагальнення (визначення сутності понять «витрати», «управління витратами»), фінансово-економічний аналіз (визначення ситуації та результати діяльності підприємства), графічний та табличний (для представлення результатів аналізу).

Об'єкт дослідження: процес управління витратами.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних методів управління витратами ТОВ «Xinhai Energy».

Ключові слова: витрати, вугілля, управління, фінансовий стан, підприємство.

ABSTRACT

The master's dissertation contains: 85 pages, 3 sections, 26 tables, 10 figures, appendices, 32 literary sources.

The purpose of the work is to deepen the theoretical foundations of cost management; and Proposing practical sound proposals for improving enterprise cost management.

The work used research methods: theoretical generalization (definition of the essence of the concepts "costs", "cost management"), financial and economic analysis (definition of the situation and results of the enterprise), graphical and tabular (to present the results of the analysis).

Object of research: process of cost management.

The subject of the study is a set of theoretical and practical methods of cost management LLC "Xinhai Energy".

Key words: expenses, coal, management, financial condition, enterprise.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	12
1.1 Поняття та сутність витрат підприємства.....	12
1.2 Процес управління витратами на підприємстві	20
1.3 Огляд теорії та методів управління витратами підприємства.	27
Висновки до розділу 1	34
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ТОВ «Xinhai Energy».....	35
2.1 Загальна характеристика підприємства ТОВ «Xinhai Energy».....	35
2.2 Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Xinhai Energy»	40
2.4 Кореляційно-регресійний аналіз факторів управління витратами підприємства ТОВ «Xinhai Energy»	51
Висновки до розділу 2	55
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ТОВ «Xinhai Energy».....	58
3.1 Проблеми управління процесом формування витрат на підприємстві ТОВ «Xinhai Energy».....	58
3.2 Пропозиції щодо вдосконалення управління витратами підприємства	65
Висновки до розділу 3	74
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79

ДОДАТКИ	83
---------------	----

ВСТУП

Актуальність теми. Вугілля тривалий час займає домінуюче положення в структурі енергоспоживання Китаю, а вугільна промисловість є опорною галуззю, пов'язаною з розвитком національної економіки та соціальною стабільністю. З розвитком та змінами національної економічної системи швидко змінюється ринкове середовище, перед вугільними підприємствами виникають нові виклики та випробування в новому ринковому середовищі конкуренції. Зменшення виробничих витрат має вирішальне значення для функціонування та розвитку вугільних компаній. Вартість є козирною картою компаній для участі в ринковій конкуренції. Успішна компанія не може обійтися без високого рівня управління витратами. Для того, щоб залишатися непереможними у складному та мінливому ринковому середовищі та дати можливість підприємствам досягти кращого розвитку, зниження виробничих витрат підприємств є способом виживання та розвитку підприємств, який може ефективно покращувати економічні вигоди підприємств.

Оптимізація управління витратами поступово розвивається разом із соціальним прогресом. Якщо управління витратами поміщається у вугільні компанії для аналізу, це можна розуміти як: за допомогою наукових методів ефективного управління та контроль витрат вугільних підприємств у процесі виробництва та експлуатації, головною метою якого є зниження витрат.

Завдяки аналізу загальних характеристик підприємства, фінансового стану підприємства та стану управління витратами можна виявити необґрунтовані

фактори в управлінні підприємством. Потім проведемо дослідження та покращення, щоб реалізувати раціональне використання витрат. Проведення досліджень управління витратами на підприємствах сприяє хорошему розвитку підприємств. Отже управління витратами є актуальними для підприємств.

Метою роботи є запропонування шляхів удосконалення управління витратами з метою підвищення ефективності підприємства.

Для досягнення цієї мети потребує вирішення таких наступних **завдань**:

- визначити сутність та структура витрат підприємства;
- охарактеризувати основні функції та процесу управління витратами на підприємстві;
- систематизувати методику управління процесом формування витрат підприємства;
- навести загальну характеристику підприємства ТОВ «Xinhai Energy»;
- проаналізувати фінансово-економічний стан ТОВ «Xinhai Energy»;
- провести дослідження структуру витрат ТОВ «Xinhai Energy»;
- удосконалити процес управління витратами на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес управління витратами.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних методів управління витратами ТОВ «Xinhai Energy».

Методи дослідження. В роботі для дослідження використані наступні методи: теоретичне узагальнення, фінансово-економічний аналіз, графічний та табличний (для представлення результатів аналізу).

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні принципи,

положення та результати роботи опубліковані в статті «управління процесом формування витрат підприємства з метою підвищення стабільності діяльності».

Публікації.

1. Фен Ці. Розвиток малих і середніх підприємств як фактор росту національної економіки. Розвиток підприємства як фактор росту національної економіки, 2020. С. 147.
2. Фен Ці. Управління процесом формування витрат підприємства з метою підвищення стабільності діяльності. Сучасні проблеми економіки і підприємництва, 2020. С.133-136.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття та сутність витрат підприємства

У процесі виробничо-господарської діяльності підприємства використовують різноманітні наявні ресурси для перетворення їх у корисні для споживачів товари та послуги. З моменту свого створення, воно зіткнулося з конкуренцією. Витрати є одним із важливих факторів підрахунку того, чи прибутково підприємство, і рівень витрат часто безпосередньо визначає виробництво та розвиток підприємства. Тому для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від умов їх діяльності, питання формування витрат було і буде пріоритетним. З розвитком ринкової економіки та зростанням рівня конкуренції підприємствам терміново потрібно посилити управління витратами, щоб отримати більше економічних вигод з найменшими витратами, максимізувати ефективність використання ресурсів та максимізувати економічні вигоди.

Взагалі кажучи, витрати – це сукупність різноманітних ресурсів, виражених в єдиній валюті, які використовуються в ключових бізнес-процесах для досягнення поставлених цілей. Витрати - це одна із найскладніших базових економічних категорій і є оціночним показником діяльності всіх комерційних структур.

Національний бухгалтерський стандарт П (С) БО 16 "Витрати" визначає витрати звітного періоду підприємства як або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за

винятком зменшення власного капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками), передумовою є те, що ці витрати можна достовірно оцінити. [1].

Слід зазначити, що економісти досі не мають уніфікованого визначення поняття сутності "витрат". Хоча багато точок зору є суб'єктивними, вчені чітко пов'язують витрати з основними ресурсами та виробничими факторами економічних суб'єктів, які використовуються в господарській діяльності для отримання запланованих результатів. Різні трактування сутності витрат діяльності підприємства наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 — Трактування поняття сутності «витрати»

Автор	Визначення витрат
1	2
Б.Є. Грабовський [2]	Витрати — це грошова оцінка вартості матеріальних, трудових, фінансових, природних, інформаційних та інших видів ресурсів на виробництво та реалізацію за певний період часу.
В.Г. Лебедев, Т.Г. Дроздова, В.П. Кустарев, А.Н. Асаул, И.Б. Осорьева; [3]	Витрати характеризують в грошовому вираженні обсяг ресурсів за певний період, використаних на виробництво та збут продукції, і трансформуються в собівартість робіт та послуг.
М.Г. Грешак, О.С. Коцюба [4]	Витрати підприємства – це обсяг використаних ресурсів у грошовому вимірюванні для досягнення певної мети.
О.В. Крушельницька [5]	Витрати — це загальноекономічна категорія, яка характеризує використання різних речовин та сил природи в процесі господарювання.
С. Ковтун, Н. Ткачук, С. Савлук [6]	Витрати – це грошове вираження використання виробничих ресурсів, у результаті якого здійснюється виробництво і реалізація продукції.
В.А. Предборського [7]	Витрати, які пов'язані з коштами, що вкладенні в набуття та використання факторів виробництва, становлять зміст категорії витрати.
Ю.С. Цал-Цалко [8]	Витрати – це спожиті затрати, тобто збільшення зобов'язань чи зменшення активів у процесі поточної діяльності для отримання доходу (фінансового результату) звітного періоду.

Як ми бачимо, досі бракує уніфікованого підходу до визначення витрат,

зазначені вище підходи лише частково відображають сутність поняття «витрати». Відповідно до економічної теорії більшість вчених визначають витрати як спожиті ресурси або гроші, що необхідно сплатити за товари або послуги. Вони є мірою вартості нематеріальної та матеріальної праці в товарах чи послугах.

З іншої сторони,, з точки зору бухгалтерського обліку, згідно з П (С) БО 16, витрати визнаються такими – це витрати у звітному періоду або зменшення активів, або збільшення зобов’язань, що призводять до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення власного капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), передумовою є те, що ці витрати можна достовірно оцінити [1].

Для того, щоб глибше зрозуміти сутність поняття «витрати», потрібно знати їх різновиди. Класифікація витрат базується на деяких загальних характеристиках об’єктів і закономірних, регулярних відносинах між ними для поділу їх на класи. Причому, чим більше виділено ознак класифікації, тим вищий ступінь пізнання об’єктів [9].

Витрати мають дві форми: натуральна та грошова. До натуральних виробничих факторів відносять кількість, вагу, об’єм, довжину тощо, планування та облік цих витрат елементів має велике значення для організаційної діяльності підприємства. З точки зору управлінського обліку, витрати – це вартість різноманітних ресурсів, які витрачаються на певну мету з метою забезпечення стабільної роботи та розвитку підприємства. [10]. Отже, витрати можна розділити на такі види: операційні (поточні) витрати, фінансові витрати, інвестиційні витрати, непередбачувані витрати (рис. 1.1).

Враховуючи сутність та природу витрат, неминуче розглянути питання про собівартість продукції. Поняття «витрати» і «собівартість» нероздільні.

Собівартість продукції – основний якісний показник, який характеризує результати господарської діяльності, і є грошовим відображенням використання різних ресурсів у процесі виробництва, а також є інструментом вимірювання рівня виробництва і праці, техніко-економічного рівня, якості управління підприємством. Як вихідна точка формування ціни, вона теж безпосередньо впливає на розмір прибутку підприємств, рівень рентабельності та побудову базових бюджетів. [10].

Вона показує собівартість виробництва продукції та має допомагати зрозуміти доцільність діяльності, чи є це виробництво рентабельним за реальних та загальноекономічних факторів. [13].

Виробнича собівартість підприємства відноситься до собівартості виробничої діяльності підприємства, яка включає прямі матеріальні витрати, пряму заробітну плату, інші прямі витрати та непрямі витрати.

Загальні витрати виробництва включають: виробничі витрати, адміністративні витрати, витрати на збут фінансові витрати та інші операційні витрати, які становлять витрати виробництва продукції в процесі її реалізації.

Найбільшу частку всіх витрат у бізнесі становлять операційні (поточні) витрати. Операційні витрати бувають циклічними або безперервними, вони не є прямими витратами. Вони повторюються в кожному виробничому циклі (основні матеріали, технічна енергія, заробітна плата виробничих робітників і т.д.), чкі не зростуть відразу через збільшення доходів від бізнесу, а також не зменшать

витрати, оскільки немає дохід від бізнесу; або необхідно постійно керувати і підтримувати виробничу систему в стані готовності (заробітна плата керівному персоналу, орендна плата, амортизація основних засобів тощо). Їх можна розділити на наступні[30]:

1) витрати на виробництво – у тому числі витрати на матеріали та трудові ресурси, які безпосередньо пов'язані з виробництвом. Наприклад, необхідна для виробництва сировина та матеріали, енергія, що використовується на технічні потреби, амортизація виробничого обладнання, зарплата основних працівників, пов'язаних з виробництвом.

2) адміністративні витрати – це витрати, понесені підприємством для організації та управління виробництвом і функціонуванням підприємства. До адміністративних витрат належать такі витрати: заробітну плату персоналу адміністративного відділу; витрати на ремонт; амортизація малоцінних витратних матеріалів; офісні витрати та витрати на відрядження; комунальні послуги та засоби зв'язку; плата за дослідження та розробки; охорону; юридичні та аудиторські послуги та інші.

3) витрати на збут – це витрати, пов'язані з реалізацією продукції (товарів або послуг), які включають заробітну плату та нараховані витрати, що виплачуються підприємством працівникам відділу збуту; амортизацію необоротних активів, що безпосередньо пов'язані з реалізацією продукції; списано запаси для пакування продукції, проведення ремонту основних засобів збутового призначення; витрати на рекламу; витрати на утримання складів готової продукції, фірмових магазинів,.

4) інші операційні витрати включають витрати операційної діяльності, які не є ні адміністративними витратами, ні витратами на збут і не включаються до витрат реалізації продукції (інжинірингу, послуги).

Рисунок 1.1 – Види витрат підприємства

Залежно від цілей, для підприємств використовують інформацію про витрати, можна розділити на три аспекти: визначити собівартість і фінансові результати вартості підприємства, використовувати її для прийняття управлінських рішень, використовувати для контролю та регулювання. (рис. 1.2) [12].

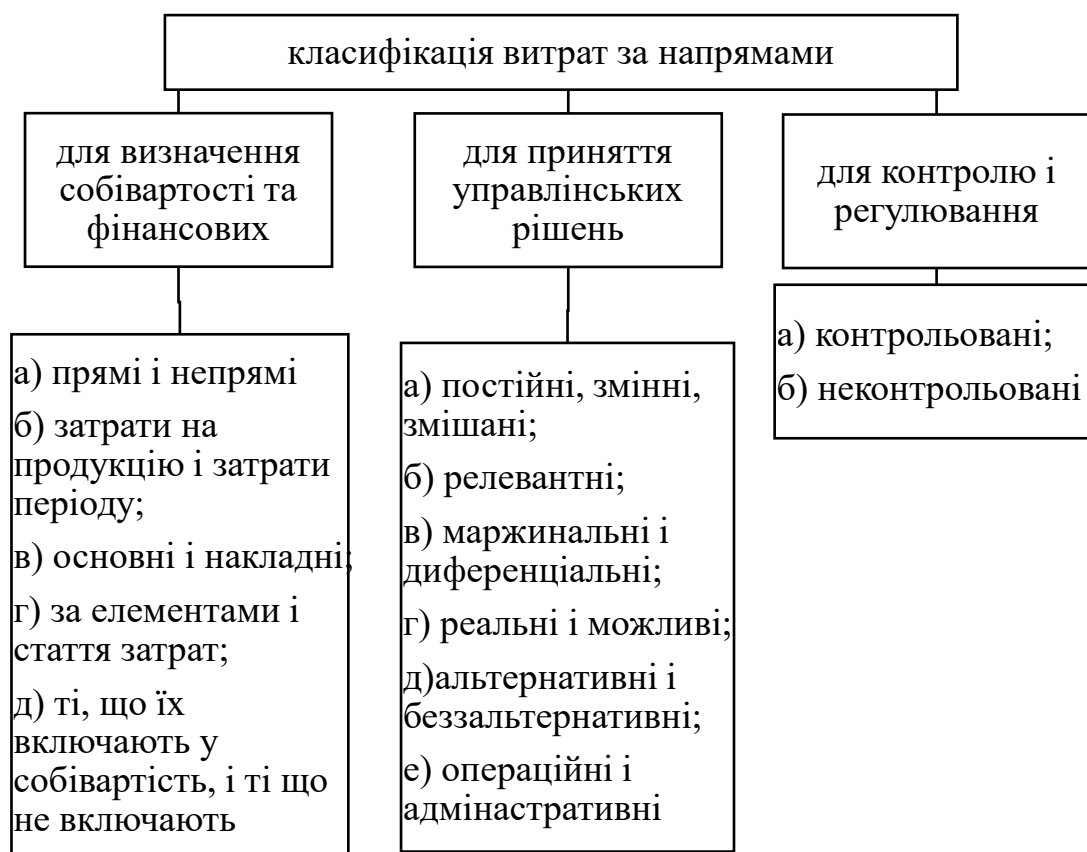

Рисунок 1.2 – Класифікація витрат за напрямками

Розумна класифікація витрат має велике та незамінне значення для управління підприємствами. Ефективне та активне управління витратами підприємств невіддільне від планування, розподілу, контролю, регулювання та контролю витрат. Існуючі класифікації витрат за різними ознаками узагальнені й подані у формі таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 — Класифікація витрат підприємства за основними ознаками

[11]

Ознаки	Елементи класифікації
1	2
За економічним змістом	1. Матеріальні витрати. 2. Витрати на оплату праці. 3. Відрахування на соціальні потреби. 4. Амортизація. 5. Інші витрати

За об'єктом формування	1. Сукупні. 2. Витрати на одиницю продукції.
За методикою обчислення	1. Середні. 2. Граничні.
За способом обчислення на окремі різновиди продукції витрати	1. Прямі. 2. Непрямі.
За можливістю впливу на величину витрат з боку центру відповідальності чи взагалі певного працівника	1. Регульовані. 2.) нерегульовані.
За відношенням до обсягу виробництва	1. Змінні. 2. Постійні.
За напрямом діяльності підприємства	1. Промислова. 2. Транспортна. 3. Комерційна.
За статтями витрат	1. Прямі матеріальні. 2. Прямі на оплату праці. 3. Інші прямі. 4. Загальновиробничі.
За статтями калькуляції	1. Сировина і матеріали. 2. Куплені вироби, напівфабрикати і послуги виробничого характеру сторонніх організацій. 3. Паливо та енергія на технологічні цілі. 4. Заробітна плата робітників. 5. Відрахування на соціальні потреби. 6. Витрати на підготовку й освоєння виробництва. 7. Загальновиробничі витрати. 8. Загальногосподарські витрати. 9. Втрати від браку продукції. 10. Інші виробничі витрати. 11. Витрати, пов'язані з продажем продукції.
За складом витрат	1. Прості (одноелементні), що складаються з одного елемента витрат; 2. Комплексні (складні), що складаються із кількох елементів витрат
За можливістю планування	1. витрати, що можна спланувати; 2. витрати, що не можна спланувати
Стосовно процесу виробництва	1. Витрати предметів праці. 2. Витрати засобів праці. 3. Витрати живої праці.
За періодичністю виникнення	1. Одноразові. 2. Поточні. 3. Періодичні.
За видами операційної	1. Собівартість реалізованої продукції.

діяльності	2. Адміністративні. 3. Збутові. 4. Інші операційні.
------------	---

Як було зазначено вище, витрати мають неоднозначний характер щодо свого трактування. Але слід підкреслити, що різноманітність характеристик, за якими групування облікових витрат для цілей управління, підтверджує необхідність ефективної організації їх облікового забезпечення для формування необхідної інформації для задоволення потреб користувачів. Тому, необхідно вартість класифікується, щоб визначити вартості продукції більш чіткою. У процесі управління витратами, особливо при розрахунку собівартості продукції за різними вимогами управління, дуже важливо класифікувати витрати.

1.2 Процес управління витратами на підприємстві

Основою успішної та ефективної роботи підприємства є оптимізація виробничих витрат, що є запорукою прибутковості виробництва та прибутковості. Для того, щоб постійно прагнути забезпечити високоефективну і високоприбуткову діяльність підприємств, в умовах ринкової економіки, управління витратами підприємства є особливо важливим.

Мета управління витратами являє собою максимально зниження та покращення витрат на одиницю продукції, підвищення рівня стабільності та рентабельності господарського процесу та діяльності підприємства. Крім того, управління витратами також орієнтується на мінімізацію відношення собівартості до дохід, максимізацію створюваної вартості підприємства, оптимізацію структури витрат та рівень ризику економічної діяльності.

Щодо суттєвого питання визначення «витрати», існує багато різних способів визначення «управління витратами», це також підтверджує, що складність витрат є звичайним явищем у кожному економічному суб'єкті. (таблиці 1.3).

Таблиця 1.3 — Поняття «управління витратами» в економічній літературі

Автор	Визначення
1	2
В.Г. Лебедев [14]	Управління витратами» — засіб досягнення підприємством економічного результату, який не зводиться лише до зниження витрат, але й поширюється на всі елементи управління
М. Грещак [4]	Управління витратами – це процес цілеспрямованого формування витрат за їх видами, місцями і носіями та постійного контролю і стимулювання зниження їх рівня
П. Лабзунов [15]	Під управлінням витратами слід розуміти безперервний процес їх обліку, аналізу, планування та контролю, результатом якого є знаходження управлінського рішення, що спрямоване на оптимізацію затрат та їх зниження
Г.В. Козаченко [16]	Метою управління витратами треба визнати не їх мінімізацію, що може призвести до скорочення виробництва, а ефективніше використання ресурсів підприємства, їхню економію та максимізацію віддачі на всіх етапах виробничого процесу
Є. І. Овчаренко [17]	Процес управління витратами направлений на формування собівартості в попередньому і поточному режимах та поточному втручанні в діяльність підприємства у разі виявлення відхилень від бажаного стану
А.М. Турило [18]	Управління витратами — це процес цілеспрямованого формування оптимального рівня витрат підприємства

Управління витратами на підприємстві передбачає виконання всіх функцій управління, тобто функції повинні реалізовуватись через елементи управлінського процесу: прогнозування, планування, нормування, організація, калькулювання, мотивація та стимулювання, облік, аналіз, регулювання та контроль витрат.

Виконання всіх функцій управління по всіх елементах – це взаємодія керуючої підсистеми (суб'єкт управління) на керовану підсистему (об'єкт управління) [18].

Суб'єктами управління витратами підприємства включаються керівники, спеціалісти, менеджери бухгалтери підприємства та підпорядкованих йому підрозділів, якими можуть бути цехи, відділи тощо.

Об'єктом управління є витрати на розробку продукції, виробництво, реалізацію продукції(робіт), утилізацію.

Основні принципи управління витратами вироблені практикою і зводяться до наступного [12](таб. 1.4):

Таблиця 1.4 — Основні принципи управління витратами

№	Причини
1	2
1.	Системний підхід до управління витратами;
2.	Єдність методів, що практикуються на різних рівнях управління витратами;
3.	Управління витратами на усіх стадіях життєвого циклу послуги (роботи, продукції);
4.	відстворення (виготовлення) до утилізації;
5.	Органічне поєднання зниження витрат з високою якістю послуги (роботи, продукції);
6.	Недопущення зайвих витрат;
7.	Широке впровадження ефективних методів зниження витрат;
8.	Удосконалення інформаційного забезпечення щодо рівня витрат;
9.	Підвищення зацікавленості виробничих підрозділів підприємства у зниженні витрат.

Управління витратами – це процес цілеспрямованого формування витрат за їх видами, місцями виникнення і носіями під час постійного контролю їх рівня та стимулюванні зниження[30] (рис. 1.3).

Рисунок 1.3 – Управління витратами

Система управління витратами має два види аспекти: функціональний та організаційний, які показано на рис. 1.4.

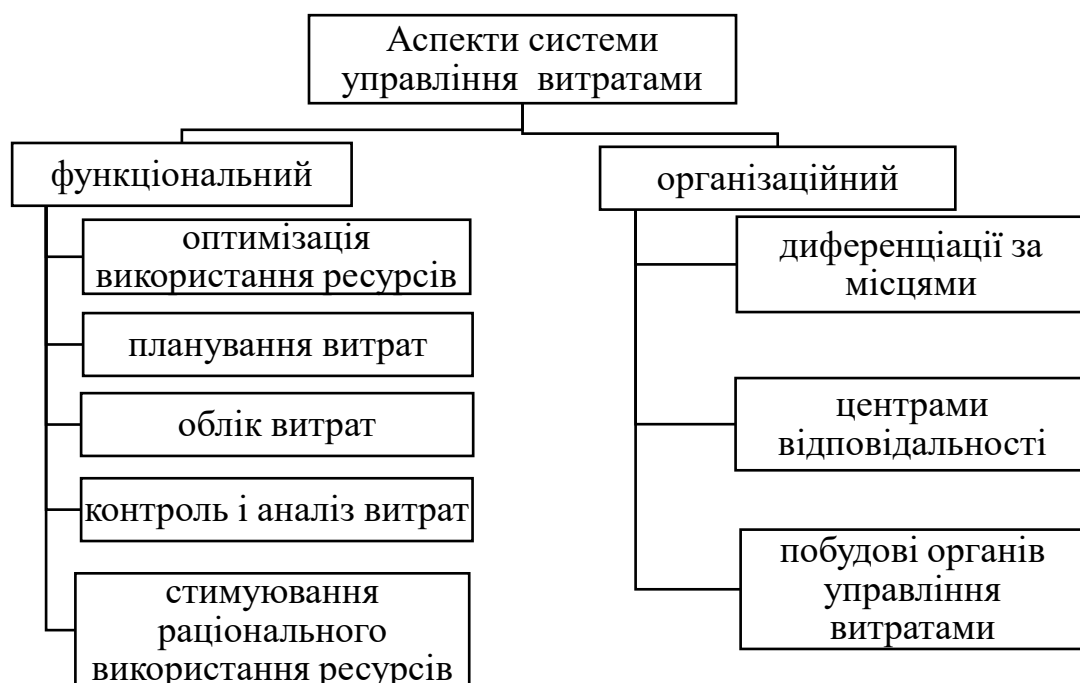

Рисунок 1.4 – Аспекти управління витратами

Загальну схему взаємодії функцій управління витратами на підприємстві

подано на Рис. 1.5.

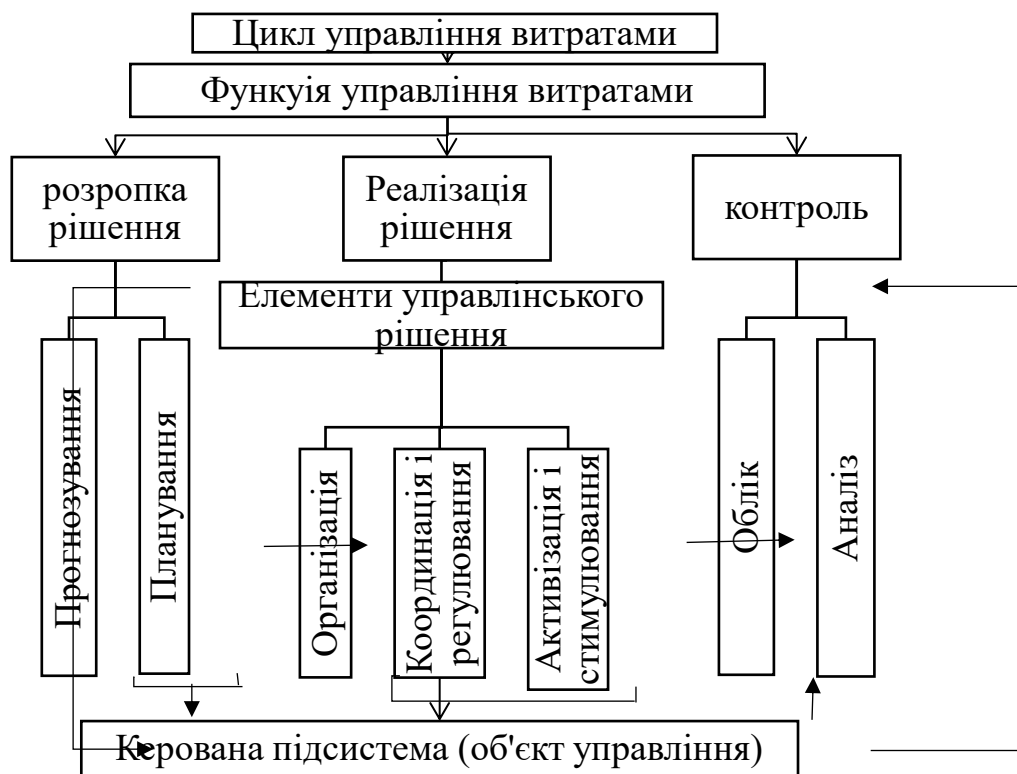

Рисунок. 1.5 – Схема взаємодії функцій управління витратами

Джерело складено автором на основі [19]

Управління витратами не є самоціллю, але необхідне для отримання підприємствами певних економічних вигод та підвищення ефективності роботи.

Обговоримо більш глибиною на характеристики функції управління витратами.

Прогнозування і планування витрат здійснюють на стадії розробки (прийняття) управлінського рішення. Планування витрат здійснюється за розроблення плану діяльності підприємства. Обчислення планових витрат потрібне для обґрунтування і прийняття господарських рішень, фіксації рівня витрат, який досягатиметься у разі реалізації прийнятих до виконання рішень. Розрізняють перспективне (на стадії довгострокового планування) і поточне (на

стадії короткотермінового планування) прогнозування і планування витрат.

Довгострокове планування витрат пов'язане із розробленням довгострокових господарських заходів. Завданням довгострокового планування є підготовка інформації щодо очікуваних витрат під час освоєння нових ринків збуту, організації розробки і випуску нової продукції (робіт, послуг), збільшення (нарощування) потужності підприємства. Це можуть бути витрати на маркетингові дослідження і науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, капітальні вкладення. Воно має невеликий ступінь точності та ймовірний характер. Поточні плани підприємства конкретизують реалізацію його довгострокових цілей, що сприяє оперативному коригуванню планових витрат у разі зміни факторів їх формування [12].

На стадії реалізації управлінського рішення найважливішу роль відіграє організація, координація та регулювання, активізація та стимулювання витрат та інші функції.

Організація є одним із найважливих елементів ефективного управління, яка визначає, як підприємство управляє витратами, тобто хто це робить, яким чином, у які терміни, яка інформація та документи використовуються, якими способами. Визначаються місця виникнення затрат, центри затрати і центри відповідальності за їх дотримання. Розробляється ієрархічна система лінійних і функціональних зв'язків між керівниками та експертами, які займаються управлінням витратами, яка повинна бути сумісною з організаційно-виробничою структурою підприємства [19].

Координація і регулювання затрат полягають у порівнянні фактичних витрат

із запланованими витратами, виявлення відхилень та вжиття можливих й оперативних заходів щодо їх усунення. Якщо виявиться, що умови виконання плану змінилися, то вартості плану реалізації буде скоригована. Своєчасна та ефективна координація і коригування витрат дозволяють підприємству уникнути серйозного втручання в запланованому економічному діяльності.

Активізація і стимулювання (мотивація) -- це пошук таких способів взаємодії на учасників виробництва, які б спонукали дотримувати встановлені планом затрати і знаходити можливості їх зниження. Подібні дії можуть мотивуватися як матеріальними, так і моральними факторами. Не можна стимулювати дотримання і економії затрат підміняти покараннями за перевитрати. У цьому разі робітники основні зусилля будуть прикладати для того, щоб оскаржити рівень планових затрат, завищити його. Тоді досягнення основної мети підприємства -- отримання максимально можливого прибутку за рахунок зниження затрат -- стане завданням, яке важко виконати.

Облік і аналіз є характерними функціями фази контролю, як показано в таблиці нижче.

Таблиця 1.5 — Функції на стадії контролю

Назви	Визначення
1	2
1. Функція обліку витрат	Облік, як елемент управління затратами необхідний для підготовки інформації з метою прийняття правильних, господарських рішень. Наприклад, при оцінці вартості матеріальних виробничих запасів, здійснені витрати встановлюють шляхом виробничого обліку, а інформацію щодо фактичних результатів діяльності підприємства і всіх його витрат на виробництво подає бухгалтерський облік. Виробничий облік входить у систему управлінського обліку, який дає змогу контролювати затрати і приймати рішення щодо їх доцільності. Основною метою організації обліку затрат є створення

	інформаційної бази для здійснення аналізу витрат та прийняття відповідних управлінських рішень.
2. Аналіз затрат	Це складовий елемент функції контролю, допомагає оцінити ефективність використання всіх ресурсів підприємства, тобто визначити ступінь раціональності витрат та оцінки впливу факторів на їх обсяг, виявити резерви зниження затрат на виробництво та причини перевитрат, зібрати інформацію для підготовки планів і прийняття ефективних управлінських рішень у сфері затрат. Результати аналізу є базою для планування витрат.
- Проміжний аналіз	Спрямований на поточне регулювання процесу виконання плану витрат. Досягнуті результати порівнюються з планом, фіксуються відхилення, на які слід звернути увагу, робляться певні висновки з прийняттям за ними відповідних заходів.
- Підсумковий аналіз	Пов'язаний з оцінюванням реалізації планових завдань у цілому. За його результатами розробляються глобальні заходи з удосконалення системи управління витратами.

Дежеро: складено автором

1.3 Огляд теорії та методів управління витратами підприємства

З розвитком ринкової конкуренції та зниженням норми прибутку перспективи розвитку підприємства значною мірою пов'язані з поведінкою та управлінням витратами. Здатність систематично і розумно керувати витратами в періоди погіршення ситуації на ринку збільшує шанси на виживання. Управління витратами - це динамічний процес, що включає безпосередній вплив та зворотній зв'язок, і його метою є досягнення високих економічних вигод для підприємства.

Насправді управління витратами полягає у вдосконаленні управління всіма аспектами діяльності підприємства. Якщо компанія має збалансовану систему та найкращий метод управління витратами, вона може оптимізувати розподіл ресурсів підприємства.

Концепція (від лат. *conceptio* — розуміння, система) — це визначений спосіб

розуміння, трактування будь-яких явищ, основна точка зору, керівна ідея їх висвітлення, провідна задумка, конструктивний принцип того чи іншого виду діяльності [20].

Слід зазначити, що вчені виділили багато концептуальних методів формування ефективних систем управління витратами на підприємствах. До них належать:

1. Концепції витратоутворюючих факторів; саме вона є традиційною для більшості видів підприємницької діяльності. В основі концепції функціональні (операційні) та структурні зарплато утворюючі фактори. Функціональні (операційні) фактори пов'язані зі здатністю компанії успішно функціонувати. До них належать види виробничих потужностей та можливості їх використання, а також залучення робочої сили в процес постійного поліпшення, комплексне управління якістю, раціональність планування, конфігурація розрахунків тощо. Структурні фактори включають масштаб і кількість інвестицій, горизонтальну та вертикальну інтеграцію, криву досвіду ведення бізнесу, технологію та складність через широкий спектр продуктів і послуг.

Слід вказати, що структурні витратоутворюючі фактори впливають на загальний рівень витрат в першу чергу саме в економічному сенсі. Тобто ефект оптимізації в такому випадку досягається не в результаті змін складу витрат, а за рахунок раціоналізації використання внутрігосподарських ресурсів, зростання їх обігу [21].

2. Концепція доданої вартості. Складові витрат у концепції доданої вартості розглядаються на всіх стадіях додавання вартості, починаючи із закупівель

сировини й матеріалів і закінчуючи продажем власної продукції, проектів і послуг. Суть цього методу управління витратами полягає в максимізації різниці (доданої вартості) між закупівлею й реалізацією [32]. Даний підхід мінімізує сферу впливу операційних рас ходів на витрати, що зменшує об'єктивність використання підходу [22].

3. Концепція ланцюжка цінностей, що сформулював у 1985 р. М. Портер. Вона витікає з необхідності виходу за межі підприємств для ефективного управління затратами та переміщує увагу на аналіз витрат на процеси, що відбуваються за межами підприємства. Вона заснована на розширеному методі формування витрат і управління ними і передбачає розгляд механізму формування витрат у всьому ланцюжку створення вартості в рамках узгодженої серії заходів. Ланцюг цінностей розділяє конкретні галузі на окремі стратегічні види діяльності. Відправною точкою аналізу витрат є визначення ланцюга цінностей конкретної галузі й установа витрат, доходів і активів для кожного виду економічної діяльності (ланки ланцюжка цінностей) [22].

4. Концепція альтернативності витрат (або витрат втрачених можливостей), по суті передбачає, що будь-яке фінансове рішення приймається шляхом порівняння альтернативних витрат, у цьому випадку фактична реалізація будь-якого управлінського рішення передбачає відмову від будь-яких альтернатив. Доходи та витрати, які не пов'язані з прийняттям рішень, незалежно від того, коли вони відбуваються, не повинні братися до розрахунку [22].

5. Концепція трансакційних витрат. Ця концепція стала відомою в 90-х роках XX століття. Основною ідеєю концепції трансакційних витрат є той факт, що

будь-якій економіці є два види витрат: виробничі та трансакційні. Основною одиницею концепції є господарський договір, операція, взаємодія, трансакція, а вартість щодо здійснення яких і визнаються трансакційними [25].

6. Концепція ABC. Вона заснована на розподілі непрямих витрат на конкретні товари, проекти та послуги, а вартість формально розраховується та аналізується відповідно до виду діяльності. Вона ґрунтується на твердженнях, що продукція не є причиною виникнення витрат, а є причиною операцій, у результаті яких виникають витрати. Ключовим поняттям є поняття ресурсоспоживання діяльності. Основою застосування концепції на практиці є найбільш точний розподіл накладних витрат на кінцеві продукти або послуги через бізнес-процеси (види діяльності) підприємства.

7. Концепція стратегічного позиціонування. що розроблена відомими експертами Дж. Шанком і В. Говіндараджаном в 90-і роки минулого століття. Ця концепція спрямована на формування витрат, пов'язаних із розробкою стратегії підприємства з метою досягнення конкурентних переваг [24].

Основна ідея концепції стратегічного позиціонування полягає в тому, щоб включити детальну інформацію про загальний стратегічний розвиток підприємств, галузей та економіки в галузі управлінського обліку та аналізу витрат.[23].

Сучасні методи управління витратами характеризуються різноманітністю. На підприємствах і в галузях існує безліч методів управління витратами, а саме: директ - костинг, Стандарт-кост, , CVP - аналіз, ABC - аналіз, LCC-аналіз тощо.

"Директ-костинг" – це метод формування витрат продукції зі змінними

(прямими) витратами (метод неповної собівартості). За цим методом обліку і калькуляції витрати виробництва поділяються на змінні та постійні витрати, які залежно від того, чи пов'язані вони з обсягом виробництва. При цьому постійні витрати вважаються витратами поточного періоду, не включаються до складу собівартості, і не розподіляються між продукціями, але безпосередньо пов'язані з результатами господарської діяльності. Визначення собівартості та облік витрат здійснюються лише за змінними витратами [10].

Система директ-костинг має багато переваг: дані про вартість, кількість та прибуток, необхідні для цілей планування прибутку, завжди можна отримати з регулярних звітів; директ-костинг поєднує ефективні заходи контролю, такі як стандартт-кост та гнучкі бюджети.

"Стандарт-кост" відноситься до одного з найбільш поширених методів управлінського обліку за кордоном, і це метод управління витратами виробництва. Засновником цієї системи був Ф. Тейлор, який підтвердив метод нормативного визначення витрат. Дж. Чартер Гаррісон у 1911 р. розробив і впровадив існуючу систему "стандарт-кост" [26].

Це метод формування фактичних витрат на основі їх нормованих значень та відхилень. від них, управління витратами здійснюється шляхом порівняння фактичних витрат з нормативними [10].

CVP-аналіз (Cost — Volume — Profit Relationships), або аналіз беззбитковості, який ґрунтується на зіставленні трьох величин: витрат підприємства, доходів від реалізації й отримуваного прибутку. це технічний метод прогнозування та аналізу прийняття рішень, заснований на взаємозв'язку

між витратами, обсягом бізнесу та прибутком, на основі поділу витрат на постійні витрати та змінні витрати та припущення, що виробництво та продаж узгоджуються. Перевага цього методу полягає в тому, що він дозволяє визначити обсяг продажів так, щоб досягти беззбитковості виробництва або заданого фінансового результату, цей метод простий, зрозумілий і ефективний. [27].

ABC-аналіз, або облік витрат на основі видів діяльності, який використовується групування для оптимізації співвідношення між корисним ефектом об'єкта і сукупними витратами протягом життєвого циклу. Групування здійснюється за трьома категоріями об'єктів (А, В, С) [16]. При цьому категорія А охоплює незначну кількість об'єктів з високим рівнем впливу на результативний показник, що контролюється, категорія В — середню кількість об'єктів з середнім рівнем впливу, а категорія С — значну кількість об'єктів (статей витрат або об'єктів калькулювання собівартості) з незначним впливом на ефективність господарювання [31].

Згідно із цим методом, діяльність підприємства розглядається як процеси або робочі операції. Сума витрат упродовж періоду або на певний вид продукції визначається на основі витрат на здійснення сукупності відповідних процесів і операцій. Застосування цього методу передбачає відокремлення видів діяльності і операцій, та розширення існуючої системи управлінського обліку. Перевагами цього методу є підвищення ефективності розподілу непрямих витрат на конкретну продукцію; більш точний облік витрат; забезпечення зв'язку між отриманою інформацією та процесом калькулювання собівартості. [28].

LCC-аналіз (розрахунок витрат за етапами життєвого циклу продукції) (англ.

– Life Cycle Costing) - аналізу передбачає наявність маркетингових досліджень стану ринку і позиції на ньому продукції. Це необхідне для точного визначення життєвого циклу товару. підприємства, які виробляють ряд нестандартних продуктів і займають нестабільну з точки зору попиту нішу ринку, повинні використовувати LCC- аналіз. Цей метод забезпечує прогноз співвідношення доходів і витрат, пов'язаних з виробництвом всього продукту, дає стратегічне бачення структури витрат і порівнює її зі структурою виручки.

Висновки до розділу 1

У цьому розділі розглядаються теоретичні основи управління процесом формування витрат підприємства, і такі висновки можна зробити:

— Оптимізація витрат є основою для успіху та ефективного функціонування підприємства, а також гарантією покращення прибутковості підприємства. Але в даний час вчені мають неоднозначне визначення вартості. Взагалі кажучи, витрати являють собою сукупність різноманітних ресурсів, виражених в єдиному грошовому вимірнику, що використовуються в основних бізнес-процесах для досягнення поставлених цілей.

— В загальному вигляді, витрати можна розділити на такі види: операційні, фінансові, інвестиційні, непередбачувані витрати. На додаток до цього типу класифікації існує безліч інших стандартних класифікацій витрат.

— Управління витратами підприємства є невід'ємною частиною загального управління підприємством, і тому необхідно проводити детальні дослідження та вдосконалення щодо формування рівня собівартості, доходу та прибутку. Розумна система управління витратами може ефективно забезпечити успішне функціонування підприємства на ринку, виробництво конкурентоспроможної продукції та прибутковість. Проводячи дослідження показано, що існує різні управління витратами в теорії управління витратами підприємства та різні інструменти та методи управління витратами. Серед найбільш поширених практичних методів можна виділити наступні: директ-костинг, Стандарт-кост, , CVP - аналіз, ABC - аналіз, LCC-аналіз тощо.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ТОВ «XINHAİ ENERGY»

2.1 Загальна характеристика підприємства ТОВ «Xinhai Energy»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Xinhai Energy» було зареєстровано та створено в адміністрації промисловості та торгівлі Шаньсі 2003 року і розташовано в місті Цзіньчен, провінція Шаньсі, Китай. Юридичний представник Чжан Цзяньбінь.

Основними напрямками діяльності підприємства є:

- Виробництво та реалізація побічних хімічних продуктів коксу, вугільного газу, пари та вугільного коксу;
- Вугільні операції;
- Оптова, роздрібна та агентська реалізація мінеральних продуктів, будівельних матеріалів, хімічних продуктів та сировини;
- Газотехнічне будівництво, будівництво житлового будівництва, комунальне громадське інженерне будівництво;
- Вести експортний бізнес продукції та технологій власного виробництва підприємства;
- Управління імпортом та експортом сировини та допоміжних матеріалів, механічного обладнання, інструментів, запасних частин та супутніх технологій, необхідних для виробництва підприємства;
- Технічні консультативні послуги.

Діяльність підприємства ТОВ «Xinhai Energy» в основному розділена на два

розділи: коксування вугілля та сектор важкого машинобудування.

Для сектора коксування вугілля це основний бізнес -сектор підприємства, основним бізнесом є виробництво коксу з використанням вугілля як сировини. Кокс в основному використовується для виробництва доменного заліза і є важливою сировиною, поступаючись лише залізній руді в металургійній промисловості. Модель бізнесу: підприємство в основному займається виробництвом та реалізацією коксу та супутніх хімічних продуктів. Основним продуктом є металургійний кокс. До побічних продуктів відносяться газ, сирий бензол, дьоготь, метанол, сульфат амонію, сірка тощо.

Що стосується важкого машинобудування, воно в основному займається бізнесом підйому та транспортування машин, виробництвом гірничо-металургійного устаткування, сервісним обслуговуванням та зносостійкими матеріалами. Бізнес підйомних та транспортних машин в основному займається проектуванням, виробництвом, встановленням та обслуговуванням транспортного обладнання, такого як крани та стрічкові конвеєри. Бізнес гірничо - металургійного устаткування в основному займається виробництвом металургійного устаткування, гірничого устаткування, обладнання для буріння тунелів, устаткування для вітроенергетики та охорони води, обладнання для захисту навколишнього середовища та рулонів. Послуги з технічного обслуговування в основному займаються обслуговуванням та ремонтом обладнання та виробничих ліній. Бізнес із зносостійких матеріалів в основному займається дослідженнями та розробками, виробництвом та продажем зносостійких, корозійно-стійких та жароміцних матеріалів.

Сутність організаційної структури підприємства ТОВ «Xinhai Energy» - це поділ праці та система кооперації, сформульована для досягнення стратегічних цілей компанії. Організаційна структура повинна забезпечувати ефективність комунікації та порядок співпраці підприємства зверху вниз і знизу вгору, і її слід змінювати відповідно до основних стратегічних змін підприємства.

З моменту свого заснування підприємство ТОВ «Xinhai Energy» поступово сформувало організаційну структуру з чітким розподілом функцій та взаємним контролем та балансом повноважень, як показано на малюнку 1. Загальні збори акціонерів є вищим органом влади підприємства; а рада директорів виконує рішення загальних зборів акціонерів; Рада контролю здійснює нагляд за акціонерами та керівниками для розумного використання їхніх повноважень; відповідно до загального планування менеджменту, центр управління виробничими операціями, центр технологій, відділ фінансового менеджменту та інші функціональні департаменти виконують свої обов'язки та впорядковано співпрацюють.

Рисунок 2.1 — Організаційна структура підприємства ТОВ «Xinhai Energy»

(Складено автором)

Відповідно до вимог "Закону про компанії Китайської Народної Республіки", "Закону про цінні папери" та інших законів та нормативних актів, підприємство ТОВ «Xinhai Energy» постійно вдосконалює систему управління компанією, покращує можливості корпоративного управління та операційну ефективність компанії. Наприклад, підприємство продовжує коригувати та вдосконалювати свої методи управління інвестиціями, залучати засоби управління та інші системи, продовжує посилювати розкриття інформації, підтримує відносини між компанією та інвесторами та неухильно впроваджує систему управління реєстрацією для інсайдерів для захисту інтереси інвесторів тощо.

За звітний період 2020 року. середня кількість штатних пресоналів в підприємстві ТОВ «Xinhai Energy» за звітний період – 2161. На підприємстві домінують співробітники чоловічої статі – 81.0%, жінок – 19,0% (рисунок 2).

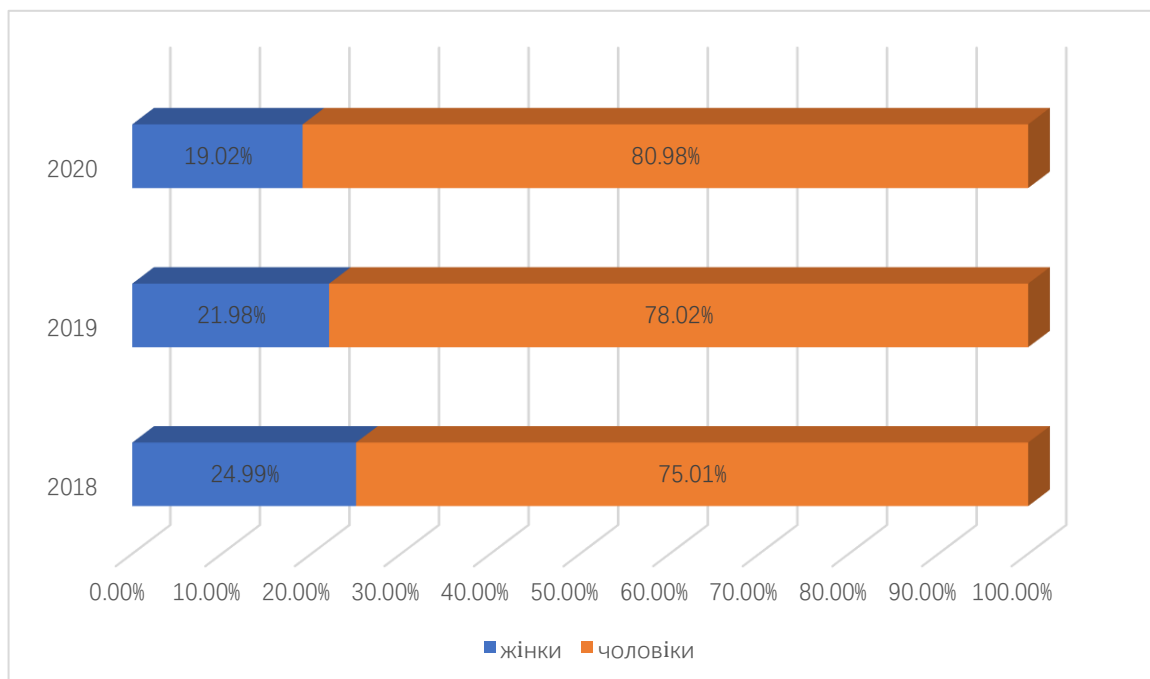

Рисунок 2.2 — Структура персоналу підприємства ТОВ «Xinhai Energy» за статтю, %

(Складено автором)

Якісний склад персоналу підприємства ТОВ «Xinhai Energy» за рівнем освіти наведений на рисунок 2.3.

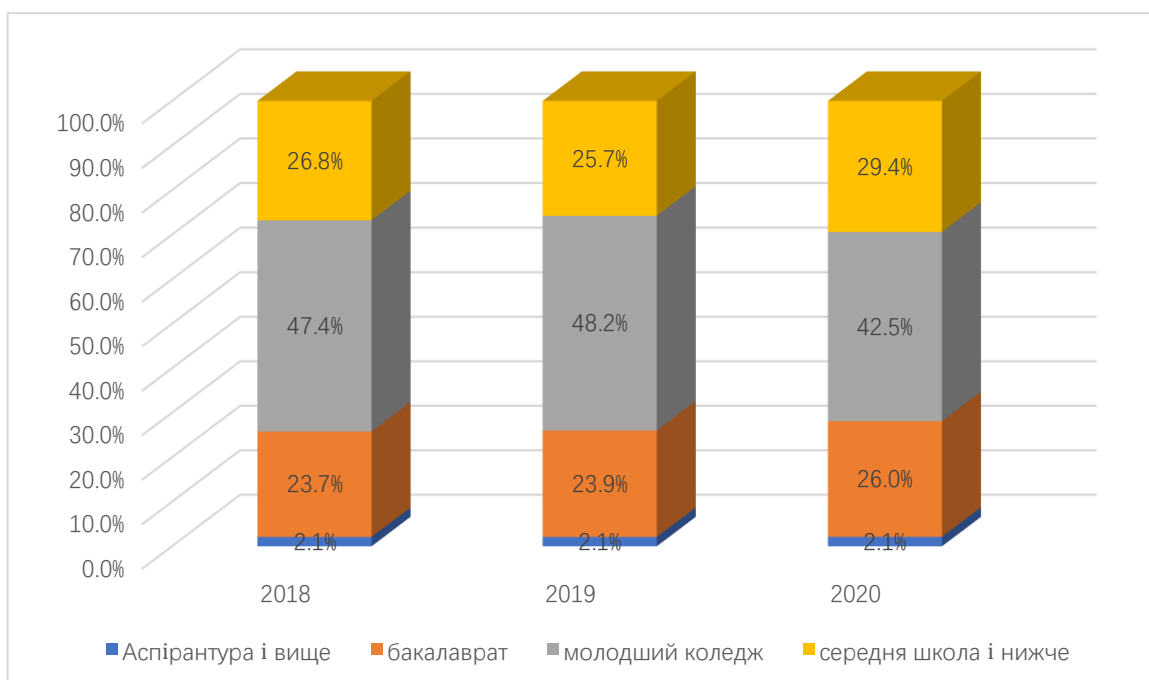

Рисунок 2.3 — Структура персоналу підприємства ТОВ «Xinhai Energy» за рівнем освіти

(Складено автором)

За рівнем освіти переважає персонал із освітою молодшого коледжу – 42,6%. Частка працівників із освітою бакалаврати та молодшого коледжу майже однакова. На підприємстві найменша частка працівників з освітою аспірантури та вище, це старший технічний спеціаліст і менеджери.

2.2 Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Xinhai Energy»

Для здійснення аналізу складу і структури майна підприємства необхідно за допомогою використання аналітичний баланс підприємства ТОВ «Xinhai Energy» (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1 — Аналітичний баланс ТОВ «Xinhai Energy» за період 2018-2020 рр. (млн. юань)

Показники	Роки						Відхилення	
	2018		2019		2020		2020/ 2018 рр.	
	млн.юань	%	млн.юань	%	млн.юань	%	млн.юань	%
Активи								
Необоротні активи	3064.33	57.2	2986.9	50.6	2860.83	54.1	-203.5	-6.6
Оборотні активи	2295.25	42.8	2919.01	49.4	2425.53	45.9	130.28	5.7
-запаси	418.66	7.8	431.77	7.3	349.72	6.6	-68.94	-16.5
-грошові кошти	400.27	7.5	712.1	12.1	510.45	9.7	110.18	27.5
-дебіторська заборгованість	1441.43	26.9	1709.45	28.9	1498.62	28.3	57.19	4.0
-інші оборотні активи	34.88	0.7	65.68	1.1	66.74	1.3	31.86	91.3
Всього активів	5359.58	100	5905.9	100	5286.36	100	-73.22	-1.4
Пасиви								
Власний капітал	3176.2	59.3	3429.35	58.1	3492.79	66.1	316.59	10.0
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	343.83	6.4	239.3	4.1	129.58	2.5	-214.25	-62.3
Поточні зобов'язання	1839.55	34.3	2237.26	37.9	1663.99	31.5	-175.56	-9.5
-кредиторська заборгованість	1683.24	31.4	1787.54	30.3	1447.77	27.4	-235.47	-14.0
-інші поточні зобов'язання	156.3	2.9	449.72	7.6	216.22	4.1	59.92	38.3
Всього пасивів	5359.58	100	5905.9	100	5286.36	100	-73.22	-1.4

Протягом 2018-2020 рр. відбулося зменшення валюти балансу на 73,22 млн. юань. або на 1,4%. Слід відзначити, що зменшення валюти балансу було спровоковано зменшенням величини необоротних активів на 203,5 млн. юань. або на 6,6%. Крім того, варто зазначити, що протягом 2018-2020 рр. величина оборотних активів збільшилася на 130,28 млн. юань. або на 5,7%. Збільшення

величини оборотних активів було зумовлено зростанням грошових коштів на 110,18 млн. юань. або на 27,5%; дебіторської заборгованості на 57,19 млн. юань або на 4,0% та інших оборотних активів на 31,86 млн. юань. або на 91,3%; а зменшенням запасів на 68,94 млн. юань. або на 16,5%.

За 2018-2020 рр. відбулося зростання власного капіталу в підприємстві ТОВ«Xinhai Energy» на 316,59 млн. юань. або на 10,0%. Порівняно з 2018 р., у 2020 р. як довгострокові, так і поточні зобов'язання зменшилися. спостерігаємо скорочення довгострокових зобов'язань та забезпечення на 214,25 млн. юань. або на 62,3% та поточних зобов'язань на 175,56 млн. юань. або на 9,5%. Скорочення величини поточних зобов'язань було спровоковано зменшенням кредиторської заборгованості на 235,47 млн. юань. або на 14,0%, та збільшенням інших поточних зобов'язань на 59,92 млн. юань. або на 38,3%.

Для оцінки особливостей формування прибутку доцільно провести аналіз звіту про фінансові результати підприємства ТОВ «Xinhai Energy» за 2018-2020 роки; основні показники звіту наведено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 — Горизонтальний аналіз основних статей Звіту про фінансові результати підприємства ТОВ«Xinhai Energy» за 2018-2020 рр. (млн. юань).

Показники	Роки			Відхилення 2020/2018 рр.	
	2018	2019	2020	млн.юань	%
1	2	3	4	5	6
виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5399.28	5725.81	4720.45	-678.83	-12.6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4827.51	5018.16	4274.29	-553.22	-11.5

Валовий прибуток	571.77	707.65	446.16	-125.61	-22.0
Інші операційні доходи	62.66	15.61	15.70	-46.96	-74.9
Адміністративні витрати	181.65	196.83	217.88	36.23	19.9
Витрати на збут	100.94	95.27	21.82	-79.12	-78.4
Інші операційні витрати	126.05	136.39	129.87	3.82	3.0
Прибуток до оподаткування	225.83	294.78	91.78	-134.05	-59.4
Податок на прибуток від звичайної діяльності	28.82	48.21	25.84	-2.98	-10.3
Чистий прибуток	197.01	246.57	65.94	-131.07	-66.5

Слід відзначити, що протягом 2018-2020 рр. у фінансовій діяльності підприємства ТОВ «Xinhai Energy» сталися такі зміни як: скорочення виручки від реалізації продукції на 678,83 млн. юань. або на 12,6%; скорочення собівартості реалізованої продукції на 553,22 млн. юань. або на 11,5%. За 2018-2020 рр. спостерігаємо скорочення валового прибутку на 125,61 млн. юань. або на 22,0%. Порівняно з 2018 р., у 2020 р. спостерігаємо зменшення фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування в ТОВ «Xinhai Energy» на 134,05 млн. юань. або на 59,4%, що негативно позначилося на скороченні чистого прибутку підприємства на 131,07 млн. юань. або на 66,5%.

Проведемо аналіз фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «Xinhai Energy» на основі розрахунку коефіцієнтів фінансового стану, використовуючи дані фінансової звітності за 2018 – 2020 рр.:

1. Аналіз ліквідності підприємства (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3 — Аналіз показників ліквідності в ТОВ «Xinhai Energy» за 2018-2020 роки.

Показники	Роки			Відхилення		
	2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019	2020/2018
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.218	0.318	0.307	+0.101	-0.012	+0.089
Коефіцієнт швидкої	1.020	1.112	1.247	+0.092	+0.136	+0.227

ліквідності						
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	1.248	1.305	1.458	+0.057	+0.153	+0.210

Видно, що протягом 2018-2020 рр. коефіцієнт абсолютної ліквідності підприємств зріс на 0,089. Зазвичай вважається, що коефіцієнт абсолютної ліквідності перевищує 0,2. Протягом досліджуваного періоду значення коефіцієнта перевищувало 0,2, що свідчить про те, що підприємство має хорошу платоспроможність і гарантовано сплачує борги. За 2018-2020 рр. коефіцієнт швидкої ліквідності збільшився на 0,227. Упродовж 2018 та 2020 рр. значення коефіцієнта вважається достатнім, адже воно перевищує 0,6. Підприємство упродовж 2018-2020 рр. спроможне погасити свої зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів – грошових коштів та їх еквівалентів, фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості. Короткострокову платоспроможність підприємства можна надійно гарантувати. протягом 2018-2020 рр. коефіцієнт загальної ліквідності збільшився на 0,210. Підприємство володіє значним обсягом вільних ресурсів, які сформувалися завдяки власним джерелам. З позиції кредиторів підприємства такої варіант формування оборотних коштів є найбільш прийнятним.

2. Аналіз показників фінансової стійкості в ТОВ «Xinhai Energy» (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 — Аналіз показників фінансової стійкості та платоспроможності в ТОВ «Xinhai Energy» за 2018-2020 роки.

Показники	Роки			Відхилення		
	2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019	2020/2018
Коефіцієнт платоспроможності	0.593	0.581	0.661	-0.012	+0.080	+0.068

(автономії)						
коефіцієнт фінансової залежності	0.407	0.419	0.339	+0.012	-0.080	-0.068
Коефіцієнт фінансової стійкості	0.657	0.621	0.685	-0.036	+0.064	+0.028
коефіцієнт маневрування власного капіталу	0.145	0.199	0.218	+0.055	+0.019	+0.075
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів	0.678	0.722	0.514	+0.035	-0.209	-0.174

Протягом 2018-2020 рр. відбулося збільшення коефіцієнта автономії на 0,068, що пов'язано із зростанням власного капіталу. Це означає, що, забезпеченість позикових коштів власними, тобто шляхом продажу власних коштів, підприємство зможе погасити свої борги. За 2018-2020 рр. коефіцієнт фінансової стійкості збільшився на 0,028. ТОВ «Xinhai Energy» є фінансово стійкою, здатною проводити прогнозовану діяльність в довгостроковій перспективі. 68,5% активів підприємства фінансуються за рахунок постійного капіталу і довгострокових зобов'язань. Це говорить про те, що ризик банкрутства мінімальний. Упродовж 2018 та 2020 рр. значення коефіцієнта маневрування власного капіталу збільшилося на 0,075, що свідчить що, маневреність власного капіталу ТОВ «Xinhai Energy» є високою і свідчить про достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних. Протягом 2018-2020 рр. коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів зменшився на 0,174. Зниження показника в динаміці свідчить про ослаблення залежності підприємства від інвесторів і кредиторів, тобто про деяке збільшення фінансової стійкості.

3. Аналіз показників рентабельності підприємства (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5 — Аналіз показників рентабельності в ТОВ «Xinhai Energy» за 2018-2020 роки.

Показники	Роки			Відхилення		
	2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019	2020/2018
Рентабельність активів	-	4.377	1.178	-	-3.199	-
Рентабельність власного капіталу	-	7.466	1.905	-	-5.560	-
Рентабельність продажу	3.649	4.306	1.397	+0.657	-2.909	-2.252
Рентабельність продукції	4.081	4.914	1.543	+0.833	-3.371	-2.538
Рентабельність чистих активів	7.975	9.500	2.496	+1.525	-7.004	-5.479

Протягом 2019-2020 рр. відбулося скорочення рентабельності активів на 3,199%, що пов'язано із скороченням чистого прибутку підприємства. Це свідчить про неефективну систему управління активами підприємства ТОВ «Xinhai Energy». У порівнянні з 2019 роком значення рентабельності власного капіталу в 2020 році різко впаде, зменшившись на 5,56%, що ефективність використання власного капіталу є низькою. Протягом 2018-2020 рр. відбулося скорочення рентабельності продажу на 2,252%, що свідчить про ослаблення прибутковості господарської діяльності підприємства від основної діяльності. За цей період рентабельність чистих активів підприємства зменшилася на 5,479% - це пов'язано із зменшенням чистого прибутку підприємства.

2.3 Аналіз системи управління витратами на ТОВ «Xinhai Energy»

У 2020 році виручка від реалізації продукції та чистий прибуток підприємства суттєво впали порівняно з аналогічним періодом минулих років. Основною причиною є те, що через вплив епідемії постраждали діяльність та

видобуток корисних копалин, а також існує політика причини всередині провінції, які призвели до спаду виробництва. Це призвело до різкого падіння доходу та прибутку підприємства.

За умов розвитку ринкової економіки витрати підприємства безпосередньо впливатиме на фінансові результати та розвиток підприємства. Особливо у вугільній промисловості вартість самого підприємства є відносно високою, і багато вугільних підприємств самі мають певні проблеми з управління витратами. Тому далі проведемо детальний аналіз динаміки витрат підприємства ТОВ «Xinhai Energy» (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6 — Показники динаміки витрат ТОВ «Xinhai Energy» протягом 2018–2020 рр., млн. юань.

Показники	Роки			Відхилення 2020/2018 рр.	
	2018	2019	2020	млн. юань.	%
Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5399.28	5725.81	4720.45	-678.83	-12.6
Валовий прибуток	571.77	707.65	446.16	-125.61	-22.0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4827.51	5018.16	4274.29	-553.22	-11.5
Адміністративні витрати	181.65	196.83	217.88	+36.23	+19.9
Витрати на збут	100.94	95.27	21.82	-79.12	-78.4
Інші операційні витрати	126.05	136.39	129.87	+3.82	+3.0
Всього витрат	5,236.15	5,446.65	4,643.86	-592.29	-11.3

Згідно з даними таблиці 6, варто зазначити, що виручка від реалізації в 2019 році показала невелике збільшення, але у 2020 році різко знизилась в порівнянні з попереднім роком, і знизилась на 12.6% порівняно з 2018 роком. Але з іншого боку, собівартість реалізованої продукції змінюється пропорційно разом із

виручкою (рис. 2.4).

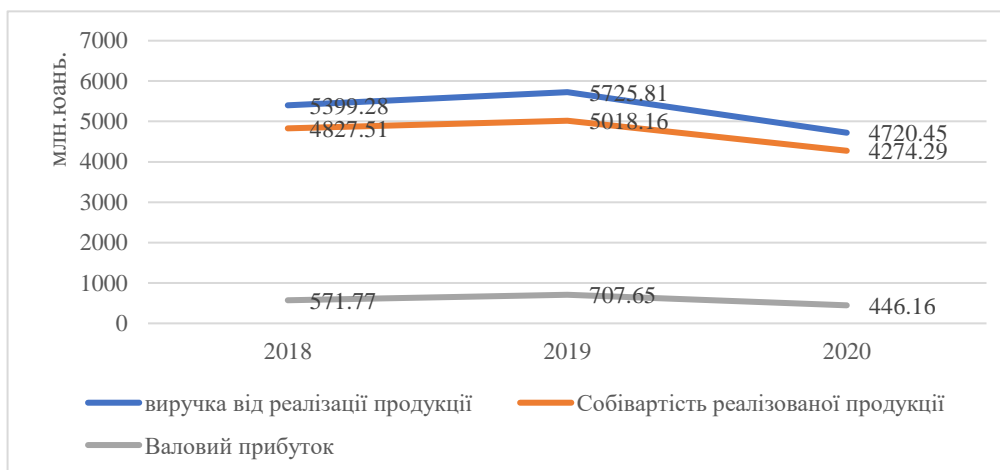

Рисунок 2.4 – Зміна показників валового прибутку, собівартості та виручки від реалізації продукції ТОВ «Xinhai Energy» за 2018-2020 роки

(Складено автором)

Проведемо аналіз структури витрат ТОВ «Гірничотранспортна компанія» протягом 2018-2020 рр. (рис 2.5).

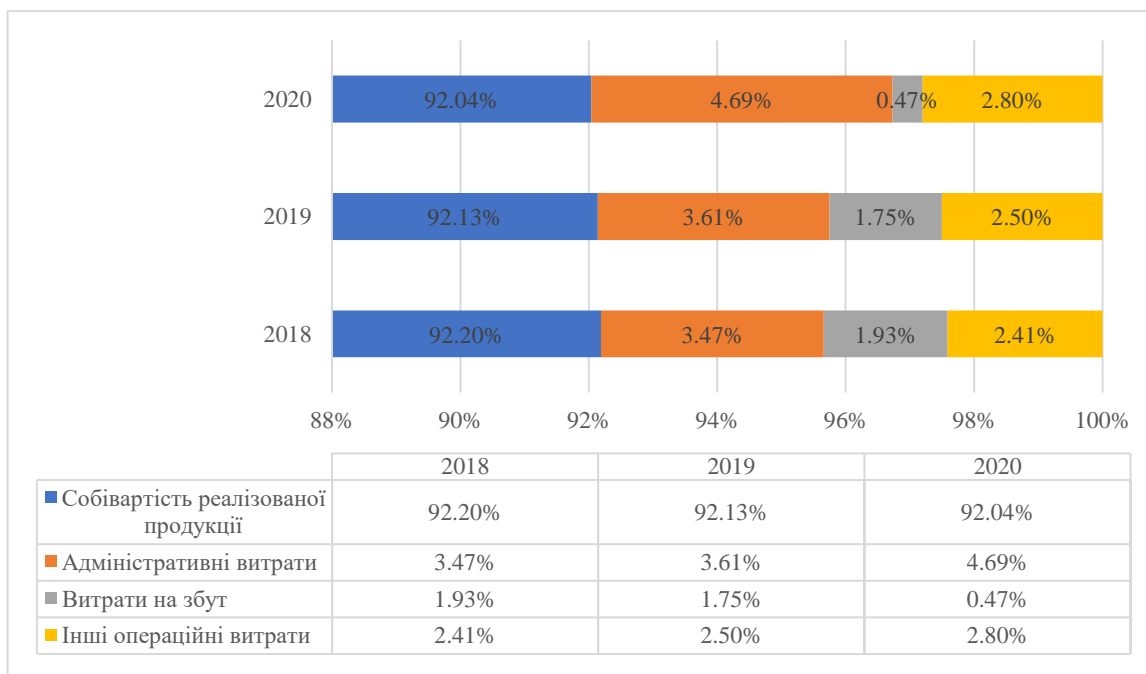

Рисунок 2.5 – Структура витрат в ТОВ «Xinhai Energy» за 2018-2020 роки

Згідно з рисунком 2.5, слід зазначити, що Собівартість реалізованої

продукції становила найбільшу частку, і її частка протягом періоду спостереження майже не змінилася і залишалася на рівні близько 92%. Частка адміністративних витрат дещо зросла з 2018 по 2020 рік - на 1,22%. Витрати на збут становили найменше і продовжували знижуватися протягом 2018-2020 років, склавши 0,47% у 2020 році. Протягом періоду 2018-2020 рр. частка інших операційних витрат на підприємство залишалася в основному збереженою, з незначним збільшенням, з 2,41% до 2,80%.

Протягом 2018-2020рр. відбулося зменшення величини загальних витрат в ТОВ «Xinhai Energy» на 592,29 млн. юань. або на 11,3%. Порівняно з 2018 роком, зниження загальних витрат у 2020 році в основному пов'язано зі зменшенням наступних статей витрат:

- Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) знизилася на 553,22 млн. юань. або на 11,5%.

- Витрати на збут знизилася на 79,12 млн. юань. або на 78,4% (Зменшення витрати на збут в основному пов'язано зі зменшенням транспортних та вантажно - розвантажувальних витрат).

З іншого боку, протягом 2018-2020 рр. відбулося збільшення адміністративних витрат на 36,23 млн. юань. або на 19,9% (причиною збільшення даної статті витрат є збільшення плати за професійне обслуговування, плати за ремонт, витрат на відрядження, витрат на експеримент та перевірки). Порівняно з 2018 роком, інші операційні витрати у 2020 році дещо зростуть, збільшившись на 3,82 млн. юань. або 3,0%.

Визначимо рівень витрат на виробництва продукції в доходах від реалізації

продукції підприємства (таблиця 2.7).

Таблиця 2.7 — Визначення рівня витрат на виробництво продукції в доходах від реалізації продукції ТОВ «Xinhai Energy» за 2018-2020 роки.

Показники	Роки			Відхилення		
	2018	2019	2020	2019/ 2018	2020/2019	2020/2018
чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5399.28	5725.81	4720.45	326.53	-1005.36	-678.83
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4827.51	5018.16	4274.29	190.65	-743.87	-553.22
Рівень витрат на 1 юань. Доходу	0.584	0.740	0.815	+0.156	+0.075	+0.231

З таблиці 2.7 видно, що з 2018 по 2020 рік виручка від реалізації продукції зменшилася на 678,83 млн. юань., і собівартість реалізації продукції зменшилася на 553,22 млн юань. Порівняно з 2018 роком, рівень витрат на 1 юань доходу в 2020 році зросла на 0,231 юаня. Виходячи з цього, можна обчислити та визначити, що між 2018 та 2020 роками в ТОВ «Xinhai Energy» відбулася перевитрачання коштів на суму 1517.54 млн. юань.

Визначимо загальний рівень витрат на підприємства ТОВ «Xinhai Energy» (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 — Визначення загального рівня витрат на 1 юаня доходів ТОВ «Xinhai Energy» за 2018-2020 роки.

Показники	Роки			Відхилення		
	2018	2019	2020	2019/ 2018	2020/2019	2020/2018
Всього доходів	5399.28	5725.81	4720.45	+326.53	-1005.32	-678.83
Всього витрат	5204.67	5422.44	4588.46	+217.77	-833.98	-616.21
Рівень витрат підприємства на 1 юань. його доходів	0.964	0.947	0.972	-0.017	+0.025	+0.008

У період з 2018 по 2020 рік загальний дохід ТОВ «Xinhai Energy» зменшився на 678,83 млн. юань. а також загальні витрати зменшилися на 616,21 млн юань. Виходячи з цього, можна обчислити та визначити, що між 2018 та 2020 роками в ТОВ «Xinhai Energy» відбулася перевитрачання коштів на суму 37,94 млн. юань.

Отже, на підставі наведеного вище дослідження та аналізу можна зробити висновок, що існує проблема надмірних витрат у витратах підприємства, а оптимізація витрат є важливим фактором для отримання прибутку підприємствами.

2.4 Кореляційно-регресійний аналіз факторів управління витратами підприємства ТОВ «Xinhai Energy»

Використовуємо кореляційно-регресійний аналіз, щоб проаналізувати витрати підприємства, результативною ознакою було обрано собівартість реалізованої продукції, а факторними: адміністративні витрати, витрати на збут та фінансові витрати підприємства.

Для підприємства ТОВ «Xinhai Energy» можна скласти наступне рівняння лінійної регресії:

$$Y = a_0 + a_1x_1 + a_2x_2 + a_3x_3,$$

де Y - собівартість реалізованої продукції млн. юань.

x_1 - адміністративні витрати млн. юань.

x_2 - фінансові витрати млн. юань.

x_3 - витрати на збут млн. юань.

a_0 - вільний член рівняння регресії.

Для проведення кореляційно-регресійного аналізу основні фінансові показники наведено у таблиці 2.9:

Таблиця 2.9 — Основні фінансові показники діяльності підприємства ТОВ «Xinhai Energy» за 2016-2020 рр.

Показники	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2993.99	4085.73	4827.51	5018.16	4274.29
Адміністративні витрати	279.58	175.10	181.65	196.83	217.88
Витрати на збут	99.52	83.53	100.94	95.27	21.82
Фінансові витрати	157.49	89.34	88.73	105.54	67.31

На основі даних побудовано кореляційну матрицю, щоб виміряти кореляцію між вибраними факторами та результативним показником, використовуємо для аналізу таблицю Microsoft Excel («Аналіз даних/Кореляція»). Результати наведені в наступній таблиці:

Таблиця 2.10 — Результати кореляційного аналізу прибутковості підприємства.

	собівартість реалізованої продукції	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Фінансові витрати
собівартість реалізованої продукції	1			
Адміністративні витрати	-0.805793043	1		
Витрати на збут	-0.025235543	-0.003279829	1	
Фінансові витрати	-0.678529162	0.760343252	0.624139174	1

Джерело: складено автором

На підставі результатів кореляційного аналізу, здійснюємо оцінку тісноти зв'язку між досліджуваними ознаками за шкалою Чеддока (таблиця. 2.11), характеристика представлена у таблиці 2.12.

Таблиця 2.11 — Шкала Чеддока

Величина абсолютного значення парного коефіцієнта кореляції	Характеристика лінійного зв'язку між двома випадковими величинами
до 0.3	практично відсутній
0.31-0.5	слабкий
0.51-0.7	помітний
0.71-0.9	сильний
0.91-0.99	дуже сильний

Таблиця 2.12 — Характеристика тісноти зв'язку

Показник	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Фінансові витрати
Собівартість реалізованої продукції	сильний	слабкий	помітний

Результати вищезгаданого кореляційного аналізу свідчать про те, що, між результативною та факторними елементами існує сильний зв'язок.

Оскільки між результативною ознакою (собівартість реалізованої продукції) та факторною (витрати на збут) спостерігається слабкий зв'язок, то доречним буде виключити її із моделі.

Щоб встановити форми зв'язку між обраними ознаками, проведемо регресійний аналіз. Для цього використовуємо MS Excel (надбудова «Аналіз даних/Регресія»), результати наведені в наступній таблиці:

Таблиця 2.13 — Основні показники регресії.

Множинний R	0.812146
R-квадрат	0.659581
Нормований R-квадрат	0.319162
Стандартна похибка	655.993

Спостереження	5
---------------	---

Джерело: складено автором

Як видно з даних, наведених у наведеній вище таблиці, коефіцієнт кореляції $R = 0,812$, що свідчить про тісний зв'язок між показниками; нормований коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,319$, це свідчить про те, що результативний показник на 31,9% залежить від двох факторних ознак (адміністративні витрати, фінансові витрати).

Таблиця 2.14 – Результати дисперсійного аналізу.

	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	2	1667563.243	833781.6213	1.937554306	0.340419239
Залишок	2	860653.6797	430326.8398		
Всього	4	2528216.922			

Джерело: складено автором

Результати дисперсійного аналізу вказують на надійність отриманої моделі: за критерієм Фішера $F = 1,937554306 > F_{\text{табл.}} = 0,340419239$, тобто рівняння регресії значиме (на 95 %), вплив випадкових факторів відсутній.

Таблиця 2.15 – Результати регресійного аналізу.

Показник	Коефіцієнти	Стандартна помилка	t-статистика	P-значення	Нижнє 95%	Верхнє 95%
Собівартість реалізованої продукції	7336.633	1711.829	4.285844	0.050364	-28.773	14702.04
Адміністративні витрати	-12.9674	11.98738	-1.08176	0.392444	-64.545	38.61011
Фінансові витрати	-3.64704	14.84129	-0.24574	0.828803	-67.5039	60.20986

За результатами наведеного вище регресійного аналізу можна зробити висновок, що багатofакторна лінійна модель має вигляд:

$$Y = 7336.633 - 12.9674x_1 - 3.64704x_2.$$

Отже, на підставі вищезгаданого дослідження та аналізу можна зробити

висновок, що якщо адміністративні витрати збільшуються на 1 одиницю, то собівартість реалізованої продукції зменшується на 12,9674 одиниць; при зростанні фінансових витрат на одиницю, собівартість реалізованої продукції зменшиться на 3,64704 одиниць.

З кореляційно-регресійного аналізу можна зробити висновок, що залежність між адміністративними витратами, фінансовими витратами та собівартістю реалізованої продукції дуже сильна, серед них найважливішим фактором є адміністративні витрати. З метою покращення управління формуванням витрат слід звернути увагу на вплив основних факторів.

Висновки до розділу 2

Отже, за результатами проведеного аналізу стану управління процесом формування витрат ТОВ «Гірничотранспортна компанія» варто зробити відповідні висновки:

- Товариство з обмеженою відповідальністю «Xinhai Energy» є вугільним підприємством, основним видом діяльності якого є: виробництво та реалізація побічних хімічних продуктів коксу, вугільного газу, пари та вугільного коксу; вугільні операції; оптова, роздрібна та агентська реалізація мінеральних продуктів, будівельних матеріалів, хімічних продуктів та сировини та інші.

- Проаналізовано, що протягом 2018-2020 рр. загальні активи та оборотні активи демонструють тенденцію спочатку до збільшення, а потім до зменшення, а необоротні активи продовжували скорочуватися. зменшення валюти балансу

було спровоковано зменшенням величини необоротних активів на 203,5 млн. юань. або на 6,6%. а 2018-2020 рр. відбулося зростання власного капіталу в підприємстві ТОВ «Xinhai Energy» на 316,59 млн. юань. або на 10,0%. як довгострокові, так і поточні зобов'язання зменшилися. Завдяки дослідженням та аналізу ліквідності, стабільності та платоспроможності та рентабельності підприємства можна зробити висновки, що фінансовий стан підприємства стабільним, ризик банкрутства невеликий, але використання позикових коштів є дещо недостатнім. Тому вважаю, що можна вжити певних заходів для збільшення використання позикового капіталу: випуск додаткових акцій, випуск довгострокових облігацій тощо.

- протягом 2018-2020 рр. у фінансовій діяльності підприємства ТОВ «Xinhai Energy» сталися такі зміни як: скорочення виручки від реалізації продукції на 678,83 млн. юань. або на 12,6%; скорочення собівартості реалізованої продукції на 553,22 млн. юань. або на 11,5%, витрати на збут знизилася на 79,12 млн. юань. або на 78,4%, адміністративні витрати збільшилися на 36,23 млн. юань. або на 19,9%, інші операційні витрати збільшилися на 3,82 млн. юань, або 3,0%.

- За допомогою кореляційно-регресійного аналізу, між результативною та факторними ознаками спостерігається помірний зв'язок. Результативною ознакою було обрано собівартість реалізованої продукції, а факторними: адміністративні витрати, витрати на збут та фінансові витрати підприємства. Оскільки між результативною ознакою (собівартість реалізованої продукції) та факторною (витрати на збут) спостерігається слабкий зв'язок, то доречним буде виключити її із моделі. У кореляційному аналізі найбільш важливими

результатами є: коефіцієнт кореляції $R = 0,812$, що свідчить про тісний зв'язок між показникам; коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,319$ свідчить що результативний показник залежить від двома факторів на 16%.

- З аналізу коефіцієнтів кореляції можна зробити висновок, що найважливішим фактором моделі є фактор адміністративні витрати, оскільки після її видалення інші фактори мало впливають на показники ефективності. За допомогою обраної моделі підприємство може збалансовувати основні чинники впливу на процеси формування витрат. З метою покращення управління формуванням витрат слід звернути увагу на вплив основних факторів.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ

ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ТОВ «Xinhai Energy»

3.1 Проблеми управління процесом формування витрат на підприємстві ТОВ «Xinhai Energy»

Склад витрат у різних галузях неоднаковий, і лише розуміючи структуру складу витрат галузі можна здійснювати управління витратами. Особливий характер промисловості підземних ресурсів робить структуру витрат вугільної промисловості відносно складною і мінливою. Основна структура витрат вугільних підприємств наведена в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Склад витрат вугільних підприємств.

Складові елементи витрат вугільних підприємств	Конкретні статті витрат
Витрати виробництва	Піротехніка, допоміжні вироби, засоби охорони праці, спеціальні інструменти, паливо, електроенергія, великі матеріали, аксесуари, амортизація, винагорода працівникам, плата за обслуговування, витрати за період тощо.
Витрати безпеки	Виробниче обладнання з техніки безпеки, плата за навчання з техніки безпеки, плата за аварійне обслуговування, фонди безпеки тощо.
Екологічні витрати	Плата за скидання забруднюючих речовин, відновлення екології, озеленення гірничих виробок, попередження геологічних катастроф, плата за рекультивацію земель, плата за компенсацію просідання тощо.
Витрати ресурсів	Плата за права на видобуток корисних копалин, плата за права на розвідку, адміністративні збори та відповідні податки
Витрати на розробку	Плата за геологорозвідку, плата за проектування шахти, плата за проектування гірничодобувної ділянки, плата за інженерне обладнання
Податкові витрати	Ресурсний податок, плата за компенсацію мінеральних ресурсів, фонд коригування цін на вугілля та інші податки

Характеристики формування витрат вугільних підприємств: по-перше, допоміжна сировина, що використовується у видобутку, не може бути сформована у вугілля, наприклад, великі матеріали, спеціальні інструменти, деревина або запаси деревини для кар'єрів, які можна використовувати повторно. Вони не завдадуть фізичних втрат при видобутку вугілля. Тому якість вугільної продукції не залежить від якості допоміжних матеріалів. Вугілля є невідновлюваним ресурсом, його якість при підземному утворенні обмежується різними факторами, що є унікальною особливістю видобувної промисловості. Але матеріали можуть вплинути на зміну вартості вугілля; по-друге, на зміну собівартості вугільної продукції впливає багато факторів, таких як геолого-гідрологічні умови, складність видобутку вугільних пластів, вибір способів видобутку, термін служби, ступінь механізації та видобуток вугілля. Серед цих факторів більший вплив на витрати мають ресурсно-геологічні умови та технологія виробництва підприємства; по-третє: витрати на оплату праці відносно великі. Як ми всі знаємо, вугільна промисловість – це галузь з відносно суворим робочим середовищем, що впливає на здоров'я людей. Такі фактори, як рівень механізації, потенційні небезпеки та відсталі технології виробництва, призведуть до збільшення витрат на оплату праці, завдяки чому витрати на оплату праці вугільної промисловості завжди займають перше місце в усіх галузях промисловості; По-четверте, поводження з управлінням витратами важко реалізувати. У зв'язку з особливостями видобутку вугілля необхідно науково визначити видобуток на основі розподілу ґрунтових ресурсів. Як правило, робоча зона дуже велика, а видобуток і промивка вугілля пов'язані залізницею. Це

вимагає повного процесу впровадження управління витратами, який надзвичайно складний у експлуатації.

Використовуємо метод «абсорбшен-костинг» для розрахунку деталей витрати підприємства ТОВ «Xinhai Energy», а результати наведено в наступній таблиці.

Таблиця 3.2 – Річний статус детальних елементів витрат відповідно до «абсорбшен-костинг».

елементи	рік	
	2019 (юань/тон)	2020 (юань/тон)
1. Заробітна плата	68.22	66.32
1.1 зарплата	47.49	46.64
1.2 Страховий і забезпечувальний фонд	16.79	16.54
2. Матеріали	24.58	16.19
3. Амортизація	27.43	28.41
4. Рахунок за електроенергію	10.82	9.81
5. Амортизація ціни ресурсу	9.16	6.42
6. drivage cost	3.72	1.78
7. Капіталізовані витрати на відсотки	26.72	23.34
8. Витрати на ремонт	3.01	4.04
9. Орендна плата	0.84	0.53
10. Витрати на харчування	2.46	2.08
11. Витрати на скидання стічних вод та озеленення	0.92	0.86
12. Різні податки та збори	40.95	42.91
13. Інші витрати	19.72	12.54
всього	215.23	215.23

Аналіз даних про витрати у 2019 році було виявлено, що винагорода працівникам становила значну частку, близько 31,70%, 68,22 юаня за тонну вугілля; податки та збори становлять приблизно 19,03% і 40,95 юанів. за тонну вугілля. На матеріали припадає приблизно 11,42%, а 24,58 юанів на тонну вугілля. Капіталізовані витрати на відсотки становили приблизно 12,41%, а 26,72 юаня на тонну вугілля. Інші витрати склали близько 9,16% і 19,72 юаня на тонну вугілля.

Класифікується за постійними витратами і змінними витратами, їх можна розділити на наступні (таблиця 3.3):

Таблиця 3.3 – Річний статус детальних елементів витрат відповідно до «абсорбшен-костинг».

	Елементи	Рік	
		2019 (юань/тон)	2020 (юань/тон)
Постійні витрати	1. Заробітна плата	68.22	66.32
	1.1 зарплата	47.49	46.64
	1.2 Страховий і забезпечувальний фонд	16.79	16.54
	2. Амортизація	27.43	28.41
	3. Амортизація ціни ресурсу	9.16	6.42
	4. Капіталізовані витрати на відсотки	26.72	23.34
	5. Орендна плата	0.84	0.53
	6. Витрати на харчування	2.46	2.08
	7. Витрати на скидання стічних вод та озеленення	0.92	0.86
Всього постійних витрат		135.75	127.96
Змінні витрати	1. Матеріали	24.58	16.19
	2. Рахунок за електроенергію	10.82	9.81
	3. drivage cost	3.72	1.78
	4. Витрати на ремонт	3.01	4.04
	5. Різні податки та збори	40.95	42.91
	6. Інші витрати	19.72	12.54
Всього змінних витрат		79.48	87.27

Шляхом порівняння та аналізу встановлено, що витрати класифікуються за відношенням до обсягу виробництва: в 2019 рр. постійні витрати становлять 135,75 юанів на тонну вугілля, що становить 63,07%, а змінні витрати становлять 79,48 юанів на тонну вугілля, що становить 36,93%. Питома вага постійних відносно велика.

За допомогою консультаційних анкет та інших методів, а також спілкування з управлінськими відділами залишається багато проблем, які потребують вирішення в управлінні витратами підприємств ТОВ «Xinhai Energy».

По-перше, спотворюються історичні дані про вартість. На сучасному етапі управління витратами підприємства ТОВ «Xinhai Energy» в основному зосереджується на прямих і непрямих витратах виробництва сировини, амортизації обладнання, води та електроенергії, робочої сили тощо, які легко споживаються в процесі видобутку вугілля. Кожен функціональний відділ приймає бюджет керівництво в межах своїх відповідних обов'язків і підпорядковані шахти надають дані про історичні витрати, а потім узагальнюють їх і звітують у штаб-квартиру підприємства. Штаб-квартира підприємства ТОВ «Xinhai Energy» визначає прогнозну цільову вартість, а потім розкладає її на кожен підпорядкований підрозділ для виконання. Однак у реальних операціях дані, зібрані різними функціональними відділами, іноді не можуть точно відображати справжню інформацію про витрати, а достовірність даних неможливо визначити, що призводить до спотворення бюджетних даних. За поточної моделі управління існує розрив між фактичною роботою та контролем витрат.

По-друге, декомпозиція цільової вартості є необґрунтованою. Аналізуючи показники, підприємство ТОВ «Xinhai Energy» часто поділяє цільову вартість на дві категорії залежно від характеру витрат: постійну вартість і змінну вартість. У той же час вона також поділяє статті витрат кожної категорії на більше деталей. Але є ще недоліки. Наприклад, в частині оплати праці працівників заробітна

плата виробничого персоналу повинна прийняти погодинну систему роботи, а метод періодичної оцінки підприємства не дотримується суворо, а використовується метод розрахунку головної книги, що унеможливорює проведення кількісного оцінка оплати праці працівників. Це часто призводить до поспіху з виконанням цільових витрат наприкінці року, втрачаючи сенс управління цільовими витратами.

По-третє, завищений показники цільових витрат. Завдяки аналізу річного звіту підприємства ТОВ «Xinhai Energy» та протоколу зборів акціонерів було виявлено, що у формулюванні цільових показників витрат є багато «людських факторів», а дані про цільові витрати неодноразово переглядалися та значно змінювалися. Наприклад, коли окремі підпорядковані шахтні відділи визначають декомпозицію своїх вартісних показників, вони не виступають із загальної точки зору компанії, а здебільшого орієнтуються на інтереси відділу. Навмисно збільшуючи витрати і витрати, чим слабше стандарти, тим краще, що призводить до вищих витрат і меншого прибутку. На етапі затвердження бюджету, навіть якщо необґрунтовані статті потребують коригування, ці відділи намагаються максимально мінімізувати діапазон коригування. У нинішній невиправданій ситуації сильно постраждав ентузіазм інших функціональних відділів «знижувати витрати та підвищувати ефективність».

По-п'яте, механізм оцінки цільових витрат не є надійним. Система контролю витрат підприємства є відносно простою і належить до постконтролю. Крім того, його система контролю та оцінки має певний ступінь суб'єктивності, тому в певній мірі вона не сприяє розвитку підприємства ТОВ «Xinhai Energy».

Виробничий відділ формує різні бюджети перед початком виробництва, такі як сировина, оплата, амортизація, витрати на технічне обслуговування тощо, які в основному прогнозуються за середньою величиною історичного споживання. Підприємство розглядає бюджетні дані, зібрані та розраховані відділом оперативного управління, як точку розмежування. Після закінчення виробництва кожен підпорядкований відділ звітує про своє фактичне становище та узагальнює його відділу управління операцією. Відділ управління операцією порівнює фактично виконані показники з даними бюджету та готує відповідні документи для їх децентралізації, щоб кожен відділ і команда могли контролювати собівартість продукції.

З точки зору оцінки витрат, підприємство проводить оцінку ефективності лише виробничих відділів, таких як гірничі роботи та транспортні групи. Однак відповідної системи оцінки відділів управління та допоміжних виробничих відділів, таких як санвузли, їдальні та лікарні, немає. Таким чином, охоплення контролю витрат не є повним, а в обсязі оцінки є сліпі зони, що призводить до ненаукової та необґрунтованої системи оцінки контролю витрат. А з точки зору контролю витрат люди дуже суб'єктивні. Відсутня жорстка регламентація та наукова база формування, декомпозиції, контролю та оцінки цільових витрат, що призводить до спотворення всієї ланки управління витратами. Ці проблеми призведуть до відходів витрат у процесі виробництва, що не відіграє ролі у зниженні витрат та підвищенні ефективності.

3.2 Пропозиції щодо вдосконалення управління витратами підприємства

Управління витратами — це управлінська поведінка, яка керується сучасними теоріями управління та інтегрує розрізнені ресурси підприємства для підвищення загального рівня управління підприємством. Підприємства впроваджують ефективні методи управління витратами, які допоможуть їм заощадити споживання ресурсів та підвищити ефективність виробництва. Зміст управління витратами охоплює широкий діапазон, включаючи не тільки макроскопічний зміст, такий як прогнозування витрат, облік витрат тощо, але також встановлення конкретних показників витрат, встановлення стандартів витрат, створення систем управління витратами та ін. вартість раннього попередження.

В даний час дослідження з управління витратами є складними, і існують різноманітні теоретичні пояснення. До загальних методів управління витратами належать стандартний метод управління витратами, метод АВС, метод таргет-костинг тощо. Наступне в основному базується на теорії таргет-костинг для введення.

Метод таргет-костинг — це метод управління витратами, який на основі бюджету підприємства, відповідно до бізнес-цілей підприємства, на основі прогнозування витрат, прийняття рішень щодо витрат і визначення цільових витрат, , розкладає, контролює, аналізує та оцінює цільові витрати[29].

Основною частиною методу цільової калькуляції є декомпозиція показників цільової вартості, яка має поєднувати реальний стан організаційної структури

компанії, акцентувати увагу на всебічному і цілісному процесі та використовувати метод «зверху вниз, ієрархічна компіляція» для декомпозиції цільового пошарово до базового рівня. Потім за допомогою підсумкової корекції зворотного зв'язку на всіх рівнях остаточно визначається план цільових витрат підрозділу на всіх рівнях. Заохочувати співробітників до свідомого та добровільного досягнення управлінських цілей, дозвольте всім рівням керівництва та керівників брати участь у формуванні плану цілей, а також уніфікувати цілі начальника та підлеглого шляхом взаємного спілкування та консультацій. Основні принципи такі:

По перше – підкреслити участь усіх працівників. Це означає, що показники витрат повністю розкладені на кожного конкретного виконавця і не з'являться вакансії. У той же час процес декомпозиції витрат може включати міжфункціональність. Показник включає два-три відділи або декілька керівників. У цей час слід визначити відповідні вагові показники, а декомпозиція повинна продовжуватися, щоб забезпечити завершення загальних показників. Спільними зусиллями та взаємною координацією досягти цієї мети.

По-друге – підкреслити пошук істини з фактів. При визначенні цільової собівартості слід повністю інтегрувати існуючу організаційну структуру компанії та режим управління витратами, а також використовувати дані історичних витрат, що відповідають фактичним умовам. Визначаючи цільові витрати, уникайте того, щоб різні функціональні відділи хибно і навмисно завищували дані про витрати, щоб отримати переваги відділу, що призведе до відхилення визначення цільової вартості від фактичної ситуації.

По-третє, принцип гнучкого регулювання. Декомпозиція цільової собівартості зазвичай здійснюється на основі історичних даних та історичного досвіду. Зазвичай передумова полягає в тому, що умови виробництва підприємства практично не змінилися, а функціонування та управління є відносно стабільними. Однак підприємства з видобутку вугілля часто стикаються з впливом геологічної будови та безпечних умов виграшу, тому при декомпозиції витрат слід звертати увагу на еластичні показники, нефінансові показники, в рамках еластичних показників різних витрат, обґрунтований аналіз та оцінку кількості понесених витрат.

Формулювання цільової собівартості вугільних підприємств має базуватися на змінах ринку та брати участь у досвіді вітчизняних та зарубіжних компаній тієї ж галузі, беручи за вихідну потребу споживачів. Однак ціна на вугілля базується на багатьох факторах. По-перше, геологічні умови призводять до відмінностей у якості сировинного вугілля, видобутого в кожному місці; по-друге, теплотворна здатність вугілля також є одним з основних факторів, що спричиняють ціноутворення на вугілля. Нарешті, спрогнозувати цільову вартість виходячи з ринкової кон'юнктури та фактичних внутрішніх умов діяльності підприємства та вимог управління виробництвом.

Передбачається, що виробничі потужності підприємства ТОВ «Xinhai Energy» становлять 16 млн тон. Відповідно до стратегії розвитку підприємства та плану збуту, опублікованого групою на кінець року, обсяг продажів у 2021 році очікується на рівні 13 млн тон.

Виходячи з ринку вугілля та загальної ситуації в компанії, компанія

встановила цільову ціну на вугілля в 225 юанів за тонну та оцінений прибуток у 146,25 мільйонів юанів.

Після визначення ціни на продукцію кожен відділ визначає цільову собівартість підприємства відповідно до процесу управління витратами і за такою формулою:

Вартість од. продукції = дохід від продажів од – цільовий прибуток од

Вартість од. продукції = $225 - 146,25 / 1300 = 213,75$ юань/тон.

Після визначення загального показники витрат підприємства, цільову вартість необхідно розбити на різні статті оцінки. Декомпозиція показників цільової собівартості ґрунтується на декомпозиції ключових показників, а визначення ключових показників ґрунтується на визначенні частки суми в даних історичної собівартості, а коригування здійснюються відповідно до фактичної ситуації собівартості підприємства.

Таблиця 3.4 – Декомпозиція показники цільової статті витрат

елементи	рік	
	2021(юань/тон)	%
1. Заробітна плата	65.51	30.66
1.1 зарплата		
1.2 Страховий і забезпечувальний фонд		
2. Матеріали	16.08	7.52
3. Амортизація	28.41	13.29
4. Рахунок за електроенергію	9.74	4.56
5. Амортизація ціни ресурсу	6.38	2.98
6. drivage cost	1.77	0.83
7. Капіталізовані витрати на відсотки	23.34	10.92
8. Витрати на ремонт	4.01	1.88
9. Орендна плата	0.53	0.25
10. Витрати на харчування	2.07	0.97
11. Витрати на скидання стічних вод та озеленення	0.85	0.40
12. Різні податки та збори	42.61	19.94

13. Інші витрати	12.45	5.83
всього	213.75	-

Річна вартість робочої сили на тонну вугілля становила 65,51 юаня/тонну, а загальна вартість праці – 851,63 млн. юанів; матеріали-16,08 юанів/тонну (209,04 млн юанів); амортизації - 28,41 юаня/тонну (369,33 млн юанів); вартість електроенергії становила 28,41 юаня/ тону (369,33 млн. юанів); амортизації ціни ресурсу – 6,38 юанів/тонну (82,94 млн. юанів); капіталізовані витрати на відсотки – 23,34 юаня/тонну (303,42 млн. юанів); податки та збори – 43,61 юаня/ тону (553,93 млн. юанів). Оскільки інші показники собівартості становлять відносно невелику частину системи показників витрат компанії і мають незначні зміни, відповідно до принципу важливості, вони більше не розглядаються окремо, і кожна виробнича шахта самостійно прогнозує, підсумовує та звітує на основі історичні дані про вартість.

Для проблем, що існують в управлінні витратами підприємства, пропонуються наступні пропозиції щодо вдосконалення.

По-перше, удосконалити систему обліку витрат на вугільну продукцію. Правильно обрати методи обліку для стандартизації корпоративного обліку витрат, почніть з щоденного базового обліку та переконайтеся, що отримана вихідна інформація обліку витрат є повною та точною. повинно почати з ключових ланок, міцно усвідомити виробниче споживання ключових ланок управління виробництвом і зосередитися на цих ланках. Звертаючи увагу на фінансові показники, ми також повинні звертати увагу на нефінансові показники. Оскільки деякі нематеріальні витрати важко визначити кількісно, керівники повинні мати певний досвід.

По-друге, формування систему аналізу та оцінки витрат. Для вдосконалення системи аналізу цільових витрат необхідно проводити регулярні наради з аналізу витрат відповідно до рівня керівництва, а також вчасно вислуховувати інформацію зворотного зв'язку для досягнення мети контролю за подією.

Нарада з аналізу витрат на виробничій шахті: Кожна виробнича шахта повинна проводити регулярні наради з бізнес-аналізу щоквартально або щомісяця для прослуховування звітів про витрати кожної виробничої групи, і в той же час узагальнювати та аналізувати фактичне споживання сировини, ремонт фіксованого обладнання. та ремонтні та інші непрямі виробничі витрати відповідно до ситуації оцінюється виконання показників цільової декомпозиції витрат кожної виробничої бригади, вчасно виявляються проблеми та пропонуються заходи протидії.

Нарада з аналізу витрат підприємства: організована штаб-квартирою підприємства, дані про вартість кожної шахти, зібрані різними функціональними відділами, оцінюються за цільовим індексом декомпозиції витрат. При цьому кожен функціональний відділ звітує про завершення розрахунку вартості, причини збою та формування запису оцінки витрат, зручного для вертикального порівняння та отримання даних про історичну вартість.

По-третє, формування ефективного методи перевірки витрат. Під керівництвом відповідних підрозділів провести зведене обстеження різних витратних даних підприємства. Для кожного показника, що впливає на цільову собівартість, реалізується метод ключового показника. Ключовий показник визначається виходячи з ваги кожного показника собівартості в історичній сумі

собівартості. При цьому в поєднанні з фактичною собівартістю підприємства За основу оцінки визначаються такі показники:

Таблиця 3.5 – Стандарт оцінки витрат підприємства ТОВ «Xinhai Energy».

Елементи	бали	Ваги, %
1. Заробітна плата	3	30
2. Матеріали	1	8
3. Амортизація	2	13
4. Рахунок за електроенергію	1	5
5. Амортизація ціни ресурсу	1	3
6. drivage cost	1	1
7. Капіталізовані витрати на відсотки	2	11
8. Витрати на ремонт	1	2
9. Орендна плата	1	0.2
10. Витрати на харчування	1	1
11. Витрати на скидання стічних вод та озеленення	1	0.3
12. Різні податки та збори	3	19.5
13. Інші витрати	2	6
всього	20	-

Проводити щомісячні або річні огляди витрат, основні показники включають: заробітна плата, матеріали, амортизація, рахунок за електроенергію, амортизація ціни ресурсу, drivage cost, капіталізовані витрати на відсотки, витрати на ремонт, орендна плата, витрати на харчування, витрати на скидання стічних вод та озеленення, різні податки та збори, інші витрати. Ваги становлять 30%, 8%, 13%, 5%, 3%, 1%, 11%, 2%, 0,2%, 1%, 0,3%, 19,5%, 6%. Шляхом розрахунку отримується загальна оцінка кожного підрозділу повна оцінка становить 20 балів для розрахунку місячної та річної бази заробітної плати за результатами роботи, а також перевіряється заробітна плата управлінського персоналу. Використовуючи цей метод підприємство може стимулювати управління витратами.

Як традиційне енергетичне підприємство, ТОВ «Xinhai Energy» може знизити витрати за рахунок підвищення продуктивності. Із підвищенням ефективності виробництва зменшуються витрати на оплату праці на одиницю продукції, отже, зменшиться частка заробітної плати в структурі витрат. Як енергетичне підприємство, навіть невелика кількість сировини, палива та енергозбереження матиме вплив на собівартість одиниці продукції. Основними умовами зниження собівартості одиниці матеріалу є вдосконалення технології виробництва та впровадження новітнього обладнання та технологій.

Витрати на амортизацію та ремонт відображають складність видобутку від ступеня механізації. Рівень технології та механізації гірничих робіт визначає розміри амортизаційних і ремонтних витрат. З точки зору структури витрат підприємств, матеріальні та амортизаційні витрати на тонну вугілля є відносно високими. Ще є можливості для підвищення рівня механізації підприємства. Нові технології видобутку та вдосконалене обладнання можуть зменшити складність видобутку і знизити витрати на видобуток.

З метою подальшого аналізу ефективності нашого проекту слід розрахувати показники, що характеризують ефективність витрат після впровадження заходів з покращення (таблиця 3.6).

Таблиця 3.6 – Визначення основних показників оцінки ефективності витрат підприємства ТОВ «Xinhai Energy».

Показники	Результати
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, млн.юань	2925
Собівартість реалізованої продукції, млн.юань	2778.75

Чистий прибуток, млн.юань	146.25
Рентабельність продажів, %	5.0
Рентабельність продукції, %	5.3

(Складено автором)

Відповідно до вищезазначених заходів покращення прогнозуються бізнес-показники, а рівень собівартості одиниці продукції зріс у порівнянні з попереднім роком. Це негативний результат, але це пов'язано зі складністю впровадження нових заходів. Для ефективного впровадження цих заходів працівники повинні прийняти нові методи управління витратами та адаптуватися до використання нових технологій виробництва та обладнання. Фактично, можна очікувати, що в найближчі кілька років витрати на одиницю продукції поступово знижуватимуться. Це пов'язано з впровадженням нових методів управління витратами. Крім того, більш сучасне обладнання допомагає значно знизити витрати виробництва. З таблиці 3.6 видно, що рентабельність продажів і рентабельність продукції складають 5,0% і 5,3%, які вищими порівняно з 2020 роком, що свідчить про ефективність та доцільність заходів.

Висновки до розділу 3

Отже, за результатами дослідження управління витратами підприємства ТОВ «Xinhai Energy» в цього розділу можна зробити висновки:

- Коротко зрозуміла та охарактеризувала структуру витрат вугільних підприємств, переважно в т.ч: витрати виробництва, витрати безпеки, екологічні витрати, витрати ресурсів, витрати на розробку, і податкові витрати.

- Дані про витрати підприємства ТОВ «Xinhai Energy» далі поділяються, а статті витрат розбиваються на вартість тони вугілля. Підприємство є трудомістким підприємством, тому частка оплати праці працівників завжди була відносно великою. Через вплив умов видобутку та обмежень технічного оснащення значну частку становлять також витрати на матеріали та амортизація підприємств.

- У процесі управління сформуванням витрат підприємства виникають деякі проблеми, наприклад, недостовірні історичні дані про вартість; декомпозиція цільової вартості є необґрунтованою; цільова вартість не стандартизована, і існує багато людських факторів. Цільова вартість часто змінюється, і зміни великі; Система перевірки витрат не є ідеальною.

- Пропонування відповідних рішень проблем управління витратами підприємства. удосконалити систему обліку витрат на вугільну продукцію. Правильно виберіть методи обліку для стандартизації корпоративного обліку витрат щодо отримана вихідна інформація обліку витрат є повною та точною; сформування систему аналізу та оцінки витрат, проводити регулярні наради з аналізу витрат, а також вчасно вислуховувати інформацію зворотного зв'язку для

досягнення мети контролю за подією; сформування ефективного методи перевірки витрат щоб стимулювати всі відділи до ефективного управління витратами.

ВИСНОВКИ

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

- В роботі визначено природу та сутність витрат підприємства. Витрати виражається як грошова оцінка вартості матеріальних, трудових, фінансових, природних та інших видів ресурсів на виробництво та реалізацію за певний період часу, тобто витрати це сукупність ресурсів усіх видів. Вартість є важливим показником для вимірювання прибутковості підприємства. Розумна класифікація витрат має велике значення для планування та контролю витрат, а також для ефективного управління витратами та управління підприємствами. Існує безліч різновидів витрат, які класифікують за різними ознаками.

- Метою управління витратами є зниження або оптимізація собівартості одиниці продукції, підвищення рентабельності господарських процесів і діяльності, забезпечення ефективної та високоприбуткової діяльності підприємства. Варто зазначити, що існує багато концептуальних методів формування ефективних систем управління витратами на підприємствах: концепція витратоутворюючих факторів, концепція доданої вартості, концепція ланцюжка цінностей, концепція альтернативності витрат, концепція трансакційних витрат, концепція ABC, директ-костинг, стандарт-кост, , CVP - аналіз, LCC-аналіз тощо.

- В практичній та аналітичній частині написана характеристика підприємства ТОВ «Xinhai Energy». воно є традиційним енергетичним

підприємством, основною діяльністю якого є виробництво вугілля, коксу та його побічних продуктів.

- Проаналізовано, що протягом 2018-2020 рр. відбулося зменшення валюти балансу на 73,22 млн. юань. або на 1,4%, що було спровоковано зменшенням величини необоротних активів, скорочалися виручки від реалізації продукції на 678,83 млн. юань. або на 12,6%; спостерігаємо скорочення валового прибутку на 125,61 млн. юань. або на 22,0%. Порівняно з 2018 р., у 2020 р. спостерігаємо зменшення фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування в ТОВ «Xinhai Energy» на 134,05 млн. юань. або на 59,4%, що негативно позначилося на скороченні чистого прибутку підприємства на 131,07 млн. юань. або на 66,5%.

- Проаналізовано, що протягом 2018-2020рр. відбулося зменшення величини загальних витрат в ТОВ «Xinhai Energy» на 592,29 млн. юань. або на 11,3%. В тому числі: собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) знизилася на 553,22 млн. юань. або на 11,5%; витрати на збут знизилася на 79,12 млн. юань. або на 78,4%, що в основному пов'язано зі зменшенням транспортних та вантажно - розвантажувальних витрат; адміністративні витрати збільшилися на 36,23 млн. юань. або на 19,9% пов'язано з збільшенням плати за професійне обслуговування, плати за ремонт, витрат на відрядження, витрат на експеримент та перевірки; інші операційні витрати у 2020 році дещо зростають, збільшившись на 3,82 млн. юань. або 3,0%.

- Дальний поділення дані про витрати підприємства ТОВ «Xinhai Energy», статті витрат розбиваються на вартість тони вугілля. Як трудомістке

підприємство, його частка оплати праці працівників завжди була відносно великою. Через вплив умов видобутку та обмежень технічного оснащення значну частку становлять також витрати на матеріали та амортизація підприємств.

- встановило, що у системі управління витратами підприємства є такі проблеми, як неточні історичні дані; декомпозиція цільової вартості є необґрунтованою; цільова вартість не стандартизована, і існує багато людських факторів; недосконала система перевірки управління витратами та інші.

- Запропоновано заходи щодо удосконалення: вибрати правильний метод обліку витрат для забезпечення достовірності вихідних даних, сформуванню системи аналізу та оцінки витрат, проводити регулярні наради з аналізу витрат для вдосконалення системи аналізу цільових витрат; сформування ефективного методу перевірки витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. П (С)БО № 16 "Витрати", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 353 зі змінами і доповненнями.
2. Грабовський Б.Є. Економічний аналіз: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
3. Управление затратами на предприятии: учебное пособие. 2-е изд., перераб. и доп. / В.Г. Лебедев, Т.Г. Дроздова, В.П. Кустарев, А.Н. Асаул, И.Б. Осорьева; под общ. ред. Г.А. Краюхина. СПб.: ИД «Бизнес-пресса», 2003. 256 с.
4. Грещак М.Г. Управління витратами: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба. К.: КНЕУ, 2006. 131 с.
5. Крушельницька О.В. Управління витратами: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Житомир: ЖДТУ. 2005. 196 с.
6. Ковтун С. Управління затратами / С. Ковтун, Н. Ткачук, С. Савлук. Х. : Фактор, 2007. 272 с.
7. Економічна теорія / за ред. В.А. Предборського. К.: Кондор, 2003. 492 с.
8. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2013. 656 с.
9. Юровский Б.С. Планирование, учёт и анализ себестоимости продукции. Х.: Консульт, 2006. 368 с.
10. Смірнова П.В. Управління витратами: конспект лекцій для студентів. Харків: ФО-П Шейніна О.В., 2016. 96 с.
11. Дубей Ю. В. Оперативне і стратегічне управління витратами на промисловому підприємстві. *Економічний вісник*, 2017. № 1 . С. 125-132.

-
12. Захарченко Л.А. Управління витратами: навчальний посібник з практичних занять для студентів вищих навчальних закладів. Одеса: ВМВ, 2011. 240 с.
 13. Андрійчук В. Г. Підручник. 2-ге вид., доп. і перероблене. К.: КНЕУ, 2002. 624 с.
 14. Управление затратами на предприятии: учеб. пособие. 2-е изд., перераб. и доп. / В.Г. Лебедев, Т.Г. Дроздова, В.П. Кустарев, А.Н. Асаул, И.Б. Осорьева; под общ. ред. Г.А. Краюхина. СПб.: ИД «Бизнес — пресса», 2003. 256 с.
 15. Лабзунов П. Организация управления затратами в условиях рыночной экономики России. Экономист. 2002. № 9. С. 82-85.
 16. Козаченко Г.В. Управління затратами підприємства: монографія / Г.В. Козаченко, Ю.С. Погорєлов, Л.Ю. Хлап'юнов, Г.А. Макухін. К.: Лібра, 2007. 320 с.
 17. Овчаренко Є.І. Застосування класифікаторів витрат в управлінському обліку підприємства. *Зб. наук. пр. «Економіка. Менеджмент. Підприємництво»*, 2008. № 20.
 18. Ясінська А.І. сутність управління витратами на вітчизняних підприємствах.
URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27319/1/Pashkov_magistr.pdf
 19. Давидович І.Є. Управління витратами: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 320 с.
 20. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент: Навч. метод. посібник для самост. вивч. дисц./ А.М. Поддєрьогін, Л. Д. Буряк, Калач та ін. К.: КНЕУ, 2007. 294 с.
 21. Хотинская Г.И. Концептуальные основы управления затратами. Менеджмент

-
- в России и за рубежом. 2002. № 4. С. 23-30.
22. Великий Ю.М. Управління витратами підприємства : монографія / Ю.М. Великий, В.В. Прохорова, Н.В. Сабліна. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2009. 192 с.
23. Кононенко Г.М. Концептуальний погляд щодо удосконалення системи управління ефективністю виробництва. *Економіка: проблеми теорії та практики*. Дніпропетровськ: ДНУ, 2006. Вип. 222. Т. I. С. 96–102.
24. Шанк Дж., Говиндараджан В. Стратегическое управление затратами. Новые методы увеличения конкурентоспособности. СПб.: Бизнес Микро, 1999. 288 с.
25. Олійник О.В. Поняття витрат в працях вчених-економістів. Механізм господарювання і економічна динаміка в АПК : Міжнародна науково-практична конференція присвячена 185-й річниці заснування Харківського державного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Харків : Вісник ХДАУ, 2001. С. 65–66.
26. Аткінсон Ентони А. Управленческий учет; пер. с англ. / Энтони А. Аткінсон, Раджив Д. Банкер, Каплан С. Роберт, Янг С. Марк. 3-е изд. М.: Издательский дом "Вильямс", 2005. 878 с.
27. Петрович Й.М. Організація виробництва: [підручник] / Й.М. Петрович, Г.М. Захарчин. Львів: Магнолія плюс, 2014. 120 с.
28. Пилипенко О.О. Управління витратами на сучасних підприємствах. Формування ринкових відносин в Україні. 2012. № 12. С. 8–9.
29. Wu Ju. Research on the application of target costing and activity costing in enterprise integration. *Time Finance*. 2019. С. 212-213.

-
30. Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. Ч – 75 Управління витратами : навч. посіб. / М. В. Чорна, П. В. Смірнова, Р. М. Бугріменко, 2017. – 166 с.
31. Пустова І.В., методи управління витратами в сучасних умовах: ефективність застосування, переваги та недоліки. Економічна наука. №11, 2013. – С 39-42. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2013/12.pdf
32. Когут І.А., Рабченко Н.Г. Концептуальні підходи до управління витратами суб'єктів господарювання. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) №2(26), 2014. С 98 – 102.

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2018- 21.12.2020 р.

Показники	2018	2019	2020
	млн.юань	млн.юань	млн.юань
Активи			
Необоротні активи	3064.33	2986.9	2860.83
Оборотні активи	2295.25	2919.01	2425.53
-запаси	418.66	431.77	349.72
-грошові кошти	400.27	712.1	510.45
-дебіторська заборгованість	1441.43	1709.45	1498.62
-інші оборотні активи	34.88	65.68	66.74
Всього активів	5359.58	5905.9	5286.36
Пасиви			
Власний капітал	3176.2	3429.35	3492.79
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	343.83	239.3	129.58
Поточні зобов'язання	1839.55	2237.26	1663.99
-кредиторська заборгованість	1683.24	1787.54	1447.77
-інші поточні зобов'язання	156.3	449.72	216.22
Всього пасивів	5359.58	5905.9	5286.36

Додаток Б

Звіт про фінансові результати за 2018- 2020 рр

Показники	Роки		
	2018	2019	2020
1	2	3	4
виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5399.28	5725.81	4720.45
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4827.51	5018.16	4274.29
Валовий прибуток	571.77	707.65	446.16
Інші операційні доходи	62.66	15.61	15.70
Адміністративні витрати	181.65	196.83	217.88
Витрати на збут	100.94	95.27	21.82

Інші операційні витрати	126.05	136.39	129.87
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	225.83	294.78	91.78
Податок на прибуток від звичайної діяльності	28.82	48.21	25.84
Чистий прибуток	197.01	246.57	65.94